

Г Л А С Н И К

АДВОКАТСКЕ КОМОРЕ ВОЈВОДИНЕ
ЧАСОПИС ЗА ПРАВНУ ТЕОРИЈУ И ПРАКСУ

Година LXXXVI

Нови Сад, октобар 2014

Књига 74

Ванредни број

САДРЖАЈ

Др Јанко Кубињец

Реч уредника / 477

Мр Мирјана Јовановић-Томић

Закон о бележништву и Закон о
промету непокретности у функцији
дискриминације адвокатуре и права
појединаца / 483

КОНФЕРЕНЦИЈА АДВОКАТА АДВОКАТСКЕ КОМОРЕ ВОЈВОДИНЕ

Срђан Сикимић

/ 487

Мр Мирјана Јовановић-Томић

/ 489

Биљана Бјелетић

/ 492

ДОКУМЕНТИ

Одлука Адвокатске коморе Србије о протесту / 496

Упутство за поступање адвоката током протеста / 504

Препоруке за адвокате / 506

Препорука Конференције адвоката Адвокатске коморе Војводине / 508

Одлука Конгреса адвоката Адвокатске коморе Србије / 510

ИЗВОДИ ИЗ УСТАВА И ЗАКОНА

Изводи из Устава и закона / 513

*Указом Председништва СФРЈ бр. 64 од 12. јула 1988,
поводом 60-годишњице излажења,
„ГЛАСНИК” Адвокатске коморе Војводине
о д л и к о в а н ј е
Орденом заслуга за народ са сребрном звездом.*

АДВОКАТСКА КОМОРА ВОЈВОДИНЕ

Основана 1921. у Новом Саду

ГЛАСНИК
АДВОКАТСКЕ КОМОРЕ ВОЈВОДИНЕ

Покренут 1. јуна 1928.

Главни и одговорни уредници

Др Косџа Мајински (1928–1932), др Никола Николић (1933–1936), др Василије Сџанковић (1936), др Славко М. Ђурић (1937), Владимир К. Хаџи (1937–1941), Милорад Бојић (1952–1972), Сава Савић (1973–1987), Мирослав Здјелар (1987–1994), др Слободан Бељански (1994–2004)

Уређивачки одбор

Др ЈАНКО КУБИЊЕЦ

главни и одговорни уредник
адвокат у Новом Саду

Др Енике Веџ, адвокат у Новом Саду, Милан Добросављевић, адвокат у Новом Саду, др Жељко Фајфрић, адвокат у Шиду, др Славен Бачић, адвокат у Суботици, мр Вукица Мидоровић, адвокат у Кикинди

Технички уредник

Јелица Недић

Адреса Уредништва
21000 Нови Сад, Змај Јовина 20/1
Телефон: 021/521-235; факс: 021/529-459
e-mail: panonija@eunet.rs
Рукописи се не враћају.

Г Л А С Н И К

А Д В О К А Т С К Е К О М О Р Е В О Ј В О Д И Н Е

Ч А С О П И С З А П Р А В Н У Т Е О Р И Ј У И П Р А К С У

Година LXXXVI

Нови Сад, октобар 2014

Књига 74

Ванредни број

Али, остављајући на страну добар глас, мени се чини, грађани, да није ни праведно молити судију и бити ослобођен, због мољакања, него треба обавештавати и осведочавати. Та не седи судија зато да правду поклања, него да је утврђује. И заклео се да неће делити милост онима којима се њему свиди, него да ће судијску службу вршити по законима. Не треба, дакле, ни ми вас да навикавамо на то да газите заклетву, а не треба ни ви да се навикавате, јер онда ни једни ни други не би радили како је богу право. Не тражите, дакле, грађани атински, да морам пред вама радити оно што сматрам ни да је лепо, ни праведно, ни богу приступачно, а нарочито кад ме, тако вам Дива, овај Мелет због безбоштва тужи. Јер, ово је очевидно: кад бих ја вас који сте везани својом заклетвом наговарао на своју страну и мољакањем приморавао на то, учио бих вас да не верујете у богове и, разуме се, ја бих сам себе својом одбраном оптужио да не верујем у богове. Али ствар нипошто не стоји тако. Ја, грађани атински, верујем у богове као ниједан од мојих тужилаца, и поверавам вама и богу да пресудите мени како ће и за ме и за вас бити најбоље.

Платон, из *Одbrane Сократове*

REČ UREDNIKA

VANREDNI BROJ

Ovaj vanredni broj našeg časopisa izlazi kao otpor sužavanju prava na pravnu pomoć, kao otpor sužavanju tradicionalnog delokruga rada advokata, kao otpor velikoj medijskoj blokadi u našem pokušaju iznošenja istine u javnost i, najzad, kao podrška protestnom prekidu rada svih advokata u Srbiji, koji je započet 17. septembra 2014. godine i na dan zaključenja ovog izdanja – 10. oktobra – još uvek traje. *Glasnik* je počeo da izlazi u junu 1928. godine kao informativno glasilo Advokatske komore Vojvodine, da bi tokom više od 80 godina svog trajanja prerastao u stručni i naučni časopis.

Ovim vanrednim brojem *Glasnik* se na kratko vraća svojoj informativnoj ulozi, pokušavajući da pruži realnu sliku onoga što se događa. U centralnom delu ovog broja objavljujemo izlaganja sa Konferencije advokata Advokatske komore Vojvodine, koja je održana 7. oktobra 2014. u Novom Sadu, kao i preporuke sa te konferencije.

OBRT

Istorija civilizacije gradi se velikim delima. Ona najčešće dođu iznenada, tako da i sami njihovi akteri nisu svesni da su u centru onoga što je bitno. Tek naknadno svetlo, bačeno unazad, pokazuje dimenzije događaja. Ono što se u prvi mah učinilo kao malo i nezatno, izranja odjednom iz prošlosti kao nešto grandiozno, nešto što trajno ostaje ugrađeno u istoriju civilizacije.

Ali, ponekad i ono zaista malo – bude veliko. Ono nikada ne izraste u visine, ostaje pri tlu zauvek, ali ipak ima svoj, iako mali, nezamenljivi značaj. Ono je na taj način veliko, iako je malo.

Istorija prava, tokom svog dugog trajanja, iznedrila je i velika dela, ali i mala koja imaju velik značaj. Opšta apstraktna jednakost, opšta izbornost, ograničenje mandata – veliki su temelji materijalnog prava. Legitimnost trećeg

da odlučuje o pravima drugih, apstraktna nejednakost zasnovana na pravu, nadležnost s obzirom na prirodu stvari, načelo *audiatur et altera pars* – velike su tekovine procesnog prava. Vekovi su bili potrebni da se ovi instituti stvore – i još uvek nisu dovršeni.

Pitanje delokruga rada advokata i javnih beležnika svakako ne spada u ovako epohalne stvari. Ali, na jedan, pomalo neočekivan način i ovo pitanje zauzima status onog što je bitno i što dotiče samu srž. Oduvek sam zastupao stanovište da pravo ne može biti rezultat slučajnosti, izuzev prava koje je indiferentno u odnosu na pravdu, gde spada tzv. tehničko pravo (pravila saobraćaja, red vožnje i sl.). Dakle, pravni položaj advokature i delokrug rada advokata mora se zasnivati na jasnoj i razgovetnoj pravnoj prirodi advokature. To znači da je isključena svaka proizvoljnost u definisanju ovih pitanja, ukoliko se želi očuvati autentičnost prava, dakle njegova istinska pravna priroda, tj. razlika prema prividu prava.

Pravnu pomoć građanima i drugim subjektima može pružiti samo neko ko je zaista samostalan i nezavisan po svom položaju i u svom radu. Današnja organizacija advokature preko privatnih advokatskih kancelarija, odnosno advokatskih komora koje uređuju pitanja statusa advokata, kao i druga pitanja koja su od značaja za organizaciju advokature, dakle, takva današnja organizacija advokature u Srbiji omogućava istinsku samostalnost i nezavisnost advokature, kao što je to i predviđeno odredbom čl. 2. st. 1. Zakona o advokaturi.

S druge strane, prema odredbi čl. 2. st. 3. Zakona o javnom beležništvu, i javni beležnik je u obavljanju svoje delatnosti takođe samostalan i nezavisan. Međutim, prema odredbi čl. 27. st. 1. istog zakona, javnog beležnika imenuje ministar. Prema odredbi čl. 31. st. 2. istog zakona, ministar može, pod određenim uslovima, doneti i odluku o razrešenju javnog beležnika. Time su narušene samostalnost i nezavisnost javnog beležnika i po njegovom položaju i u njegovom radu.

Pravnu pomoć u punom smislu te reči, pojedincima i drugim subjektima može pružiti samo služba koja je istinski samostalna i nezavisna. Samo takva pravna pomoć može ići za izgradnjom prava kao instituta slobode. Nadalje, samo takva pravna pomoć može izgrađivati položaj čoveka kao slobodnog bića u pravnom sistemu. Na taj način, nešto što nam se na početku ovog sagledavanja činilo kao spor o delokrugu rada advokata i javnih beležnika, jeste zapravo rasprava o položaju čoveka kao slobodnog bića u pravnom sistemu. Nije, dakle, ovde reč samo o advokatima i javnim beležnicima. I pre svega nije reč o tome. Ovde je reč o samoj prirodi prava – o slobodi. Tako je ono malo, postalo veliko. Advokati svojim protestom, koji traje od 17. septembra 2014. godine, ustali su dakle ne samo u odbranu svoje profesije, i u jednom suštinskom rezultatu koji očekujemo, uopšte ne u njenu odbranu, nego u odbranu nečeg što ima generalni značaj – u odbranu prava kao instituta slobode.

Bez obzira kako se odredi delokrug rada javnih beležnika, iz delokruga advokata se ne sme izuzeti pružanje ni jednog jedinog vida pravne pomoći koji u sebi sadrži zaštitu pojedinačnih prava ljudi, odnosno građana i drugih subjekata prava. Overa značajnih ugovora (ugovori o nekretninama, o doživotnom izdržavanju i sl.) po svojoj prirodi spada u javno pravo. Ali, kreiranje tih ugovora je definitivno stvar privatnog prava. Kreiranje ugovora nije samo njihovo sastavljanje i pisanje, kao što često smatraju laici (da li ponekad i ministri?!), nego njihovo stvaranje podrazumeva artikulaciju složenih pravnih nijansi, koje su često suprotstavljene među ugovornim stranama i zahtevaju obostranu stručnu pomoć koja neće biti nepristrasna, nego upravo u funkciji zaštite njihovih pojedinačnih interesa, jer ugovorne strane u sferi privatnog prava imaju legitimno pravo da teže zaštiti svojih pojedinačnih interesa s obzirom da je to jedan od faktora prirode privatnog prava. Ugovorne strane u zaštiti svojih privatnih interesa imaju legitimno pravo i na diskreciju koju im legalno može obezbediti samo onaj pružalac pravne usluge koji se i predstavlja kao isključivi zastupnik njihovog pojedinačnog interesa.

Tako vidimo da ono što laik možda vidi kao borbu advokata za svoj ekonomski položaj, za pokušaj da očuvaju mogućnost zarade od sastava ugovora, u stvari ni najmanje nije problem o kome je ovde reč. Tako vidimo da prividno mali problem oko delokruga rada advokata i javnih beležnika nije samo stvar slučajne odluke zakonodavca. Ne, ova mala stvar u stvari dotiče samu suštinu prava. Ovde je reč o narušavanju ili izgradnji instituta pravne pomoći, kao o onom što obezbeđuje ostvarenje prava kao instituta slobode. Zato ova prividno mala stvar zaslužuje veliki protest advokata.

REPLIKE

Ovih dana ministar pravde Nikola Selaković u javnosti iznosi niz netačnih tvrdnji o problemu odnosa zakonskih rešenja vezanih za javne beležnike i advokate. Izjasniću se ovde o nekima od njih.

1. Ministar navodi da su advokati imali dve godine na raspolaganju da iznesu primedbe na Zakon o javnom beležništvu, a da to vreme nisu iskoristili.

U prvobitnoj verziji Zakona o javnom beležništvu bio je predviđen pravni institut legalizacije, koja je podrazumevala overu nejavne isprave. Odredbom čl. 92. st. 7. Zakona o javnom beležništvu, bilo je predviđeno da overa nejavne isprave koju izvrši javni beležnik daje toj ispravi pravnu snagu overe pred sudom. Kada se ova odredba dovede u vezu sa Zakonom o prometu nepokretnosti

iz tog perioda, vidljivo je da je pravni sistem u to vreme dopuštao mogućnost sastavljanja ugovora o prometu nepokretnosti od strane advokata, uz overu kod notara. Ministar Selaković je izdejstvovao da se dan pre početka primene Zakona o javnom beležništvu, dakle 31. avgusta 2014. godine, izvrši izmena Zakona o javnom beležništvu, tako što je brisana odredba čl. 92. Zakona, koja je omogućavala legalizaciju nejavne isprave, kao što je izdejstvovao i da se izvrši izmena Zakona o prometu nepokretnosti, nakon koje izmene isprava o prometu nepokretnosti mora biti sačinjena u formi javnobeležničkog zapisa. Dakle, ministar ne može zameriti advokatima što se za dve godine – od donošenja zakona do njegove primene – nisu setili da protestuju i traže njegovu izmenu, nego se, upravo obrnuto, ministru može postaviti pitanje zašto je on sa izmenom zakona čekao dve godine a zatim zakone izmenio dan pre početka primene. I još, dan 31. avgust 2014. godine, kada su zakoni izmenjeni, bio je nedelja. I već od ponedeljka, 1. septembra je počela njihova primena. Žurba je bila očigledna. To nije bila žurba advokata, nego žurba protiv njih. Budući da po osnovnom ustavnom pravilu zakoni stupaju na snagu najranije osmog dana od dana objavljivanja, postavlja se pitanje, koji je to opravdan razlog koji je naveo zakonodavca na primenu izuzetka od stupanja na snagu zakona najranije osmog dana – uobičajenog *vacatio legis*-a. Dakle, koji je to toliko opravdan razlog koji je opravdavao primenu izuzetka propisanog odredbom čl. 196. st. 4. Ustava.

2. Ministar navodi da su strankama izdaci za usluge sastava ugovora i njihove overe sada niži nego za vreme overe pred sudom. Pri tome, ministar navodi da su stranke ranije morale platiti advokata za sastav ugovora i sudsku taksu za overu ugovora, a sada plaćaju notaru uslugu sastava ugovora i sudsku taksu, pa pošto su usluge notara jeftinije od usluga advokata, ukupni izdaci za stranku su sada manji.

Logika koju primenjuje ministar je nedosledna jer on u prvom primeru uključuje advokata, a u drugom ga isključuje. Dakle, ministar nam dokazuje da pravljenje ugovora bez advokata manje košta, nego pravljenje ugovora uz učešće advokata. Teško da to nismo znali i bez njega. Pri tome se očigledno polazi od laičkog stanovišta, da je samo po sebi jasno da advokat kod sastava ugovora nije neophodan, nego ga stranka angažuje ako baš želi. To, naravno, nije tako jer je, posebno u složenim ugovorima, uloga advokata nezamenljiva i strankama je pomoć advokata dragocena. Dakle, pokušajmo da budemo dosledni i uporedimo izdatke koje stranke u vezi sa zaključenjem ugovora imaju sada, sa onima koje su imale do početka rada javnih beležnika. Pri tome, ne možemo upoređivati sadašnju situaciju bez advokata a raniju sa advokatom, nego moramo upoređivati raniju situaciju bez advokata sa sadašnjom situacijom bez advokata, odnosno raniju situaciju sa advokatom sa sadašnjom situacijom sa

advokatom. Dakle, ako stranka nije imala advokata, za sastav ugovora nije platila ništa, za notara nije platila ništa, i imala je izdatke samo za sudsku taksu za overu ugovora. Ako sada stranka zaključi ugovor bez advokata, moraće da plati honorar javnom beležniku i sudsku taksu državi, pa će je ugovor koštati više nego pre 1. septembra. Ali, ako je stranka pre ovog graničnog datuma ugovor sastavila kod advokata, platila je advokatski honorar i sudsku taksu za overu ugovora. Sada, pak, ako se stranka opredeli za angažovanje advokata u sastavljanju ugovora, platiće advokatski honorar, platiće honorar javnog beležnika, kao i državnu taksu za overu. Dakle, i u verziji sa učešćem advokata, ugovor sada košta više. Dakle, nije suština u tome što stranka može da ne angažuje advokata, nego u tome što mora da angažuje javnog beležnika, tako da stranku sastavljanje ugovora sada ne košta manje, nego više.

3. Ministar navodi da je povećana pravna sigurnost građana, jer javni beležnici odgovaraju za svoj rad. Ministar pri tome navodi da su advokati odbili da prihvate odgovornost za svoj rad.

Advokati nisu odbili zahtev da snose odgovornost za svoj rad, niti su to advokati mogli da učine jer takva odgovornost advokata postoji već vekovima, za razliku od odgovornosti javnih beležnika koja je uvedena 1. septembra 2014. godine. Advokati, kao i svi preduzetnici, odgovaraju za svoj rad celokupnom svojom imovinom. Pored toga, advokati su obavezni da zaključe ugovor o osiguranju od odgovornosti za svoje propuste. Javni beležnici takođe odgovaraju za svoj rad celokupnom svojom imovinom i obavezni su da zaključe ugovor o osiguranju od odgovornosti za svoje propuste. U tom delu nema razlike između sadašnjeg sistema odgovornosti i onog koji je postojao do 1. septembra 2014. godine. Ali, ima razlike u jednoj sferi koju ministar ne pominje, a treba je pomenuti. Svako je odgovoran u sferi u kojoj je ovlašćen da postupa. Advokat je ovlašćen da sastavi ugovor, ali nije ovlašćen da ga overi. Zbog toga advokat odgovara za sadržaj ugovora, ali ne i za njegovu overu. Za razliku od advokata, javni beležnik odgovara i za sastav i za overu ugovora. Za obe sfere on odgovara celokupnom svojom imovinom, odnosno osiguranom sumom. Po dosadašnjim zakonskim rešenjima, overu je vršio sud i za propuste kod overe je odgovarala država. Odgovornost države je praktično bila neograničena, dok je sada odgovornost notara za propuste kod overe ograničena vrednošću njihove imovine, odnosno osiguranom sumom. Dakle, sa stanovišta odgovornosti za sastav i overu ugovora, građani su sada neuporedivo manje zaštićeni, nego što su bili do 1. septembra 2014. godine. A o tome ministar ne govori. Zapravo, on građane obmanjuje da je suprotno.

4. Ministar navodi da i Ministarstvo pravde i advokati sada čekaju odluku Ustavnog suda koja će navodno sve rešiti.

Kao što je poznato, Ustavni sud je nadležan da utvrđuje da li je zakon u saglasnosti sa Ustavom. Ali, ispitivanje validnosti jednog zakona ne svodi se na utvrđivanje njegove saglasnosti sa Ustavom, dakle ne svodi se na pitanja koja su u nadležnosti Ustavnog suda. Stoga advokati ne očekuju da će odluka Ustavnog suda rešiti problem. Odluka suda taj problem može da ublaži ukoliko sud utvrdi da pojedine odredbe zakona nisu u saglasnosti sa Ustavom. S obzirom na praksu našeg Ustavnog suda, ne treba se iznenaditi ako sud težište obrazloženja svoje odluke svode na procesno-pravnu dimenziju, tj. na nadležnost skupštine da uređuje pitanja koja su ovde sporna. Nisu retke odluke Ustavnog suda u kojima se argumentacija za odbijanje zahteva za ispitivanje ustavnosti zakona svodi na konstataciju da je skupština nadležna da predmetno pitanje uređuje. Kao da skupština proizvoljno može da uređuje sve što je u njenoj nadležnosti. Kao da skupština ima prirodno pravo da ignoriše sve one faktore koji treba da utiču na argumentaciju svakog pojedinog pravnog rešenja datog u zakonu: pravdu, pravičnost, svrsishodnost, efikasnost, usklađenost sa civilizacijskim tekovinama, uključujući tu i tekovine pravnog fenomena, usklađenost sa prirodom prava kao fenomena i sl. A sve te kriterijume provere validnosti zakon mora da ispunjava – i to povrh svoje usklađenosti sa ustavom, dakle povrh ustavnosti. Ili, bolje rečeno, pre usklađenosti sa ustavom, dakle pre ustavnosti. Pa i ako se Ustavni sud opredeli za istinsko ispitivanje ustavnosti zakona, dakle ne samo sa njihove procesne, nego i sa njihove materijalne strane, ne rešava se time sve što je ovde sporno, nego samo jedan mali segment. Mi, advokati, ne smatramo, dakle, da se pitanje validnosti ni jednog jedinog zakona, pa ni Zakona o javnom beležništvu, odnosno drugih ovde bitnih zakona, može svesti na pitanje njegove saglasnosti sa Ustavom. Ta saglasnost je samo mali segment onoga što mi očekujemo. Mi ne smatramo da samo sudije Ustavnog suda treba da vode računa o kvalitativnim dimenzijama zakona. Mi, naprotiv, smatramo da o tome pre svega treba da vode računa ministri u predlaganju i poslanici u donošenju zakona.

Dr Janko Kubinjec,
U Novom Sadu, 8. oktobra 2014. godine. glavni i odgovorni urednik *Glasnika AKV*

Мр Мирјана Јовановић-Томић,
адвокат у Новом Саду

ЗАКОН О БЕЛЕЖНИШТВУ И ЗАКОН О ПРОМЕТУ НЕПОКРЕТНОСТИ У ФУНКЦИЈИ ДИСКРИМИНАЦИЈЕ АДВОКАТУРЕ И ПРАВА ПОЈЕДИНАЦА

Након доношења Закона о јавном бележништву и Закона о промету непокретности 31. 8. 2014. адвокатура се сучила са, у суштини, две крупне последице.

Прва последица је спознаја да држава сматра да између адвокатури и јавног бележништва стоји знак једнакости и да између адвокатури и јавног бележништва не постоји суштинска разлика.

Овакво полазиште државе потпуно је супротно и Уставу РС и Закону о адвокатури. Адвокатура је, пре свега, уставна категорија, дефинисана у Уставу као самостална и независна служба која пружа правну помоћ. Законом о адвокатури прописано је како се самосталност и независност адвокатури остварује, док је одредбом чл. 3. прописано шта све пружање правне помоћи обухвата. Адвокат је лице које се бави адвокатуром и који у пружању правне помоћи поступа у име и за рачун правног или физичког лица, што значи да овлашћења црпи од субјеката чији је пуномоћник или бранилац.

Јавно бележништво је јавна служба чија се област деловања и надлежности утврђује законом. Послови јавног бележништва су састављање исправа посебне доказне снаге односно јавних исправа, као и њихово чување, обављање поверених послова или обављање послова по налогу суда. Јавни бележник послове бележништва обавља као занимање у своје име и за свој рачун, **уместо државе**. Обављање јавнобележничких послова подлеже надзору министарства надлежног за правосуђе, надзору надлежног суда и надзору Коморе јавних бележника.

Дакле, сама суштина и природа адвокатуре – пружање правне помоћи при чему је право на правну помоћ уставом зајемчено право – одређује адвокатуру као самосталну и независну. Она као таква **стоји насупрот сили државе**, јер је то гаранција пуног остваривања односно заштите права и слобода, док је јавно бележништво јавна служба у оквиру које јавни бележник обавља послове јавног бележништва у своје име и за свој рачун – **уместо државе односно уместо власти и због тога је под надзором и извршне и судске власти.**

Из наведеног произилази да:

- између адвокатуре и јавног бележништва нема знака једнакости,
- адвокатура и јавно бележништво нису у истој равни, и
- између адвокатуре и јавног бележништва постоје квалитативне разлике.

Једном речју, разлика правне природе адвокатуре и правне природе јавног бележништва више је него јасна и сасвим правно неспорна.

Друга последица произилази из прве и показује да недоречене и непрецизне одредбе Закона о јавном бележништву нису несмислене, већ су написане с циљем да се остави простор за сужавање круга послова адвоката из пружања правне помоћи.

До доношења Закона о јавном бележништву судску форму имали су уговор о издржавању, уговори о расподели имовине за живота и брачни уговори. Изменама Закона о јавном бележништву (*Службени лист РС* бр. 85/12) у облику јавнобележничког записа сачињавају се и уговори о располагању непокретностима лица **која су пословно неспособна** (чл. 82. ст. 1. т. 5). Следећим изменама Закон о јавном бележништву (*Службени лист РС* бр. 93/2013) код уговора о располагању непокретностима брисан је део „**пословно неспособног лица**” чиме је потпуно промењена суштина те тачке, па је тако остало да се уговори о располагању непокретностим састављају у форми јавнобележничког записа. Уговори о промету непокретности, међутим, не захтевају уопште посебну службену форму, јер су то правни послови облигационог карактера и као такви су део приватног права, а не јавног права и за које је довољно само да се потписи овере, и као такви би требало да подлежу јавнобележничкој овери. Само брисањем дела реченице пребачени су у надлежност јавних бележника.

Закон о промету непокретности, који је усвојен по хитној процедури, прописао је:

„За састављање уговора о промету непокретности у облику јавнобележничког записа искључиво је надлежан јавни бележник на чијем се подручју налази непокретност која је предмет уговора.”

Овим законом је, заједно са Законом о јавном бележништву, у ствари уведена **забрана адвокатима** да састављају уговоре о промету непокретности.

Последице оваквог дискриминаторног регулисања су:

- повреда начела владавине права које је основна претпоставка Устава из чл. 3. ст. 1. Устава Србије, јер је повређено начело уставности и законитости као једно од саставног начела владавине права;
- повреда уставом гарантованог права на пружање правне помоћи од стране адвокатури као самосталне и независне службе из чл. 67. ст. 2. Устава Србије;
- укидање одредбе из чл. 3. ст. 1. т. 3. Закона о адвокатури на основу које су адвокати састављали уговоре, завештања, поравнања, изјаве, опште и појединачне акте и друге исправе;
- увођење монопола јавних бележника на састављање уговора о промету непокретности, чиме је повређен чл. 84. ст. 2. Устава Србије који забрањује ограничење слободне конкуренције стварањем или злоупотребом монополског или доминантног положаја.

Поред тога, указује се и да је Законом о јавном бележништву дато право јавним бележницима и да заступају странке пред судом поводом исправе које су сачинили, што је супротно Уставу Србије, јер је тиме дато право да правну помоћ пружају и јавни бележници који су државни службеници, па је тако Законом сада уведено да се на страни грађана може да појави и држава приликом пружања правне помоћи, што је супротно одредби чл. 67. ст. 2. Устава Србије.

Оваквим законским решењем успоставља се неуставни паралелни правни поредак: држава тужи, држава суди, држава брани!

Поред девастације и дискриминације адвокатури, повреде и ограничења права појединаца, одређене повреде су учињене и наспрам суда и судске власти. Одредбама Закона о промету непокретности повређено је и Уставно начело поделе власти и то одредба чл. 4. ст. 4. Устава којом је прописано да је „Судска власт независна”.

Наиме, у одредби чл. 16. ст. 1. Закона о промету непокретности прописано је да „на подручју основног суда за које нису именовани јавни бележници, до именовања јавног бележника са службеним седиштем у седишту основног суда, уговоре о промету непокретности у облику јавнобележничког записа ће састављати основни суд у складу са одредбама овог закона и закона којим се уређује јавнобележничка делатност.”

Наведена одредба је неуставна, дерогира судску власт и директно задире у надлежност суда.

Према наведеној одредби Закона о промету непокретности, у одређеним случајевима, судови ће издавати јавнобележничке записе за које ће се оправдано постављати питање њихове истинитости. Јер, како је уопште могуће да судија у суду поступа по Закону о јавном бележништву и сачињава јавнобележнички запис?

Полазећи од тога да је садржина јавнобележничког записа прописана Законом о јавном бележничтву и да је, између осталог, прописано да се у тај запис уноси име и презиме јавног бележника, да се поступа у својству бележника и да се уноси седиште јавног бележника, поставља се питање како те чињенице може да уноси судија, како судија може да поступа у својству бележника и како седиште јавног бележника може бити у седишту суда?

Напокон, како уопште судија може бити истовремено и судија и јавни бележник?

Усвајањем оваквог закона, парламент је у ствари дозволио да се законом прописује неистинито представљање, са свим последицама које из тога произилазе.

О томе како ће се спроводити надзор извршне власти над радом суда – бележника и како ће судови обављати остале послове јавног бележничтва прописане у чл. 4. Закона о јавном бележничтву, питања су која показују не само недораслост државе већ и непознавање права од стране свих оних који су учествовали у припреми и доношењу овог закона.

Посебно питање за ову одредбу (чл. 16. ст. 1. Закона о промету непокретности) јесте однос према одредби чл. 5. ст. 1. Закона о јавном бележничтву којом је прописана неспојивост јавнобележничке службе, између осталог, са било којим другим плаћеним занимањем односно функцијом, као и питање неспојивости судске функције са радом у јавним службама сагласно чл. 30. ст. 1. Закона о судијама?

Из свега наведеног недвосмислено произилази да, судећи по овим законима, на виду нема ни трага од владавине права као основе правне државе.

Због тежине произведених последица – било да су резултат деловања одређених интересних група за урушавање Уставног положаја адвокатури или пак непознавања правних института – као и због карикатурног законског решења у односу на судску власт, постављање питања одговорности министра правде, председника и чланова Одбора за законодавно-правна питања Народне скупштине, као и самих посланика у Народној скупштини који су изгласали овакав закон, је неминовност.

Неминовност одговорности наведених произилази из саме чињенице да су у својству вршиоца власти, у предлагању и доношењу ових закона и у односу на садржину и у односу на поступак, прекршили низ одредаба Устава РС и Закона о адвокатури и користећи се позицијом власти, **фактички дерогирали** одредбу чл. 67. ст. 2. Устава Републике Србије и одредбу чл. 3. ст. 1. т. 3. Закона о адвокатури.

К О Н Ф Е Р Е Н Ц И Ј А А Д В О К А Т А
А Д В О К А Т С К Е К О М О Р Е В О Ј В О Д И Н Е

Poštovane koleginice i kolege,

Istorija advokature Srbije poznaje u više navrata iskazanu potrebu advokature za izražavanjem protesta obustavom rada u slučajevima nasrtaja države na ljudska prava i slobode, ustavnost i zakonitost i na nju samu.

Mnoge vlasti na ovim prostorima, u različitim vremenima i periodima i društvenim uređenjima, pokušavale su da umanje društveni značaj i ugled advokature, ali u tome nisu uspele, jer je advokatura uvek izlazila ojačana kao profesija iz takvih sukoba.

Sredstva borbe koja smo uvek koristili bili su pravo i pravna norma.

Svesni uspešne upotrebe ovih sredstava i ostvarenih rezultata, država je ovoga puta, u borbi protiv samostalne i nezavisne advokature, rešila da nam oduzme ta sredstva za borbu.

Ono što je dovelo do razloga za obustavu rada advokature u Srbiji je nečiji projekat koji u javnosti predstavlja čovek koji trenutno obavlja funkciju Ministra pravde. Počeli su sa noćnim sednicama Parlamenta usvajanjem propisa po hitnom postupku koji stupaju na snagu odmah, smatrajući da će nas na prečac uništiti.

Kada su se suočili sa reakcijom, stavili su u funkciju svoje zaštite instrumentalizovane medije, cenzurišući ono što dolazi od strane advokature.

Kada je počeo proboj kroz medije, čovek koji trenutno obavlja funkciju Ministra, sam, bez prisustva advokature i javnosti, predstavlja neistinitu verziju uzroka našeg protesta. Pošto je i opšta i stručna javnost vrlo brzo shvatila da se imenovani oglašava bez pravne argumentacije, čovek koji trenutno obavlja funkciju Ministra se latio svog sredstva, a to je upotreba uvredljivih i pogrdnih reči kao „lovci u mutnom”, „pravno neuki”, „nestručni”, „nekompetentni” i „nelegitimni predstavnici advokature”.

Advokatura nije sebi dopustila razgovor, makar on bio i putem saopštenja, na nivou na kome je čovek koji trenutno obavlja funkciju Ministra pokušao da taj razgovor vodi.

Na opisani način, čovek koji trenutno obavlja funkciju Ministra je sebe diskvalifikovao za bilo kakav razgovor sa advokaturom, zbog čega smo jasno rekli da sa njim o našim zahtevima nećemo razgovarati.

Čovek koji trenutno obavlja funkciju Ministra tvrdi da nije sam. U toj tvrdnji poziva se na Upravni i Ustavni sud, tvrdeći da on unapred zna kakve će odluke ovih sudova biti. Pa čak i pre nego što su ti postupci pokrenuti. Upravni i Ustavni sud čute na ovakve tvrdnje. Zabrinjavajuće je da čute, ali to njihovo ćutanje prevazilazi okvire našeg protesta.

I zato njihovo ćutanje otvara pitanje ne da li je izvršna vlast involvirana u sudsku vlast, već koliko.

Koleginice i kolege,

Situacija u kojoj se nalazimo je vrlo teška. Ali ona ne proizilazi iz našeg protesta, već je ona nastala kao rezultat urušavanja postojećeg pravnog poretka i donetih neustavnih zakona, koji su razlog nastaloj situaciji.

I zato se ovde ne može govoriti ni o kompromisu, ni o pobedi. Ovde se radi o otklanjanju neustavnosti i zaustavljanju urušavanja postojećeg pravnog poretka, o poštovanju advokature kao ustavne kategorije i ostvarivanju celokupnog korpusa ljudskih i manjinskih prava i sloboda.

Samo onaj koji je prouzrokovao neustavnost i nezakonitost može ih otkloniti.

I to je naš zahtev.

Svako odustajanje od naših zahteva znači pristajanje na nepravnu državu, na državu koja ne počiva na načelu vladavine prava i ljudskim pravima i slobodama.

Podsetiću Vas na preporuku Komiteta ministara Saveta Evrope donete na osnovu Osnovnih principa UN o ulozi advokata i odredaba Evropske konvencije o ljudskim pravima od 25. 10. 2000. godine u kojoj se u V načelu pod nazivom „Udruženje advokata” pod t. 2. konstatuje:

„Advokatske komore ... treba da budu samoupravne organizacije **nezavisne od vlasti i države**”, a u t. 4. da su „Advokatske komore dužne da neustrajivo brane i štite pravdu i zakonitost, da čuvaju značaj advokature u društvu, a **naročito da održavaju čast**, dostojanstvo i integritet ove profesije.”

Skrenuo bih Vam pažnju na formulaciju „**da održavaju čast**, dostojanstvo i integritet profesije”, što znači da je to časna profesija od svog nastanka, koju čovek koji trenutno obavlja funkciju Ministra, pokušava da nam oduzme pogrdnim obraćanjem.

Dakle, advokatura Srbije dužna je da istraje na borbi za ustavnost i zakonitost i poštovanje postojećeg pravnog poretka, jer samo na taj način opravdava svoje postojanje.

Srđan Sikimić,

U Novom Sadu, 7. 10. 2014. godine.

predsednik Advokatske komore Vojvodine

Поштоване колегинице и колеге,

Када смо на Скупштини Адвокатске коморе Србије 13. 9. 2014. године усвојили Одлуку о протесту са обуставом рада на целој територији Србије, на предлог Конференције адвоката Србије, показали смо не само одговорност према својој професији, већ и свест о дужности да се заједнички, знањем, способношћу и храброшћу, супротставимо сваком облику владавине закона силе, изборимо за право грађана на право на заштиту Уставом зајемчених људских права и слобода од стране адвокатуре као самосталне и независне службе и супротставимо подржављењу адвокатуре.

Блокада судства и одлагање расправа нису последице нашег протеста.

Блокада судства и одлагање расправа последице су донетих неуставних закона и рушења постојећег правног система учињене од стране власти и њених органа.

Сведоци смо у последње време низа покушаја урушавања самосталности и независности адвокатуре од стране власти путем доношења разних аката, као на пример Уредбе за увођење фискалних каси, Одлуке Уставног суда, Решења комисије за борбу против конкуренције и др., који су сви били или јесу на трагу подржављења адвокатуре.

Донетим Законом о јавном бележништву и Законом о промету непокретности прописана је **забрана адвокатима** да састављају уговоре о промету непокретности и друге уговоре и ограничена слобода уговорања грађана.

Последице дискриминаторних одредаба ових закона су:

- повреда начела владавине права као основне претпоставке Устава РС (чл. 3. ст. 1. Устава РС) због донетих неуставних закона;
- нарушена права грађана на заштиту уставом зајемчених људских права од стране адвокатуре као самосталне и независне службе (чл. 67. ст. 2. Устава РС);
- повреда уставног начела забране дискриминације;

- укидање одредбе из Закона о адвокатури на основу које су адвокати састављали уговоре, завештања, поравнања, изјаве, опште и појединачне акте и друге исправе;
- увођење монопола јавних бележника на састављање уговора о промету непокретности, чиме је повређена одредба Устава која забрањује ограничење слободне конкуренције стварањем или злоупотребом монополског или доминантног положаја (чл. 84. ст. 2. Устава РС).

Поред тога, Законом о јавном бележништву дато је право јавним бележницима да заступају странке пред судом поводом исправа које су сачинили, што је такође супротно Уставу РС, јер се на овај начин јавним бележницима, који су иначе државни службеници, даје право да пружају правну помоћ.

Оваквим законским решењем успоставља се паралелан неуставни правни систем: држава тужи, држава суди и држава брани!

Поред девастације и дискриминације адвокатуре, повреде и ограничења права појединаца, одређене повреде су учињене и наспрам суда и судске власти. Одредбама Закона о промету непокретности **повређено је и Уставно начело поделе власти – независност судске власти.**

Наиме, Законом о промету непокретности прописано је да ће на подручјима на којима нису именовани јавни бележници, послове јавног бележништва обављати судови у складу са Законом о јавном бележништву.

Овакво регулисање је неуставно, дерогира судску власт и директно задире у надлежност суда.

Од доношења Одлуке Скупштине Адвокатске коморе Србије до данас прошло је три недеље а да се аргументовано, чињеничним разлозима нису изјаснили ни власт ни Уставни суд поводом повреде Устава Србије и урушавања постојећег правног система, чија је управо дужност да штити уставност и законитост и људска и мањинска права.

Заглушујућа је тишина Уставног суда који има право да сам покрене поступак за оцену уставности закона ради отклањања учињене повреде Устава и закона.

Уставни суд до сада то није учинио!

Објављена изјава Министра правде у дневном листу *Дневник* од 3. 10. 2014. године „да адвокати не могу злоупотребљавати монопол који имају на одбрану грађана...” показује не само незнање већ и неразумевање министра правде о значају уставних јемстава људских и мањинских права и слобода у Уставу, као и да заштиту тих права у правним државама обављају само-

сталне и независне службе, подразумевајући под самосталности и независности, пре свега, сваку одвојеност те службе од надзора и утицаја државе.

Министар правде може и да не зна и да не разуме, али ако држава дозвољава министру незнање и неразумевање, и то министру правде – онда је то опасно.

Опасно зато што се тако утире пут владавини закона силе, а пут владавине закона силе је пут у диктатуру!

И на крају, власт је ових дана покренула процедуру доношења Закона о бесплатној правној помоћи, који појединим решењима такође задире у послове адвокатури супротно Уставу Србије и који у погледу заступања пред судовима у исту раван ставља адвокате и јавне бележнике.

Ово је само још један доказ основаности свега што смо до сада предузели и од чега не смемо одустати, јер наш протест је реакција на непоштовање Устава и закона а за владавину права и поштовање људских права и слобода.

Подсетићу на латинску изреку: „Народ може бити моћан, само тамо где владају закони.”

Ово је смисао и суштина свега онога што смо предузели и за чега се залажемо!

У Новом Саду, 7. 10. 2014. године

*Мр Мирјана Јовановић-Томић,
адвокат у Новом Саду*

Poštovane koleginice i kolege,

Položaj advokature u Srbiji, posmatrano kroz odnos države prema njoj, izražen je u mnogim zakonskim rešenjima koja nisu samo odraz diskriminacije već vode ka ozbiljnom urušavanju profesije tako što se advokatima malo po malo, oduzima niz poslova koji su i po prirodi stvari deo advokatske delatnosti.

Zato je danas važno govoriti i o drugim zakonima.

Dana 29. 9. 2014. godine ministar pravde je izjavio: „da je i njemu lično i ljudima iz ministarstva žao što u celoj priči stradaju 'mali advokati', jer je neko donosio zakone o beležništvu i advokaturi sa ciljem da zgazi malog advokata u Srbiji, da Ministarstvo pravde to neće dozvoliti niti će raditi u prilog tome”, naglasivši da će „zato biti preduzet niz aktivnosti da se tim ljudima obezbedi posao, pored ostalog i kroz Zakon o besplatnoj pravnoj pomoći.”

Od traženja odgovora na pitanje: Koga to ministar smatra malim advokatima?, mnogo je važnija činjenica da je „na mala vrata”, ministar uveo u priču Zakon o besplatnoj pravnoj pomoći.

Iako se to iz njegove izjave nije moglo naslutiti, važno je reći da je rad na izradi Nacrta zakona o besplatnoj pravnoj pomoći gotov i da će se isti, koliko ovih dana, naći u skupštinskoj proceduri, po hitnom postupku, koja se praksa u donošenju zakona ustalila u poslednje vreme.

Na donošenje ZBPP u kratkom roku ukazao je i državni sekretar Ministarstva pravde g. Backović, koji je bio i koordinator radne grupe za njegovu izradu.

Predloženi tekst ZBPP sadrži za advokaturu neprihvatljiva rešenja.

Osnovno je da u sistemu besplatne pravne pomoći koji se implementira, zakon ne prepoznaje Advokatsku komoru, shodno njenom ustavnom položaju i pravima, kao legitimnog partnera.

Kao priprema donošenju ovog zakona, prethodila je **izmena ZPP-a**, čuvenog čl. 85. kojim je ukinut „monopol“ advokata, a čija izmena se čekala tokom rada na izradi ZBPP.

U svetlu toga, i **izmene ZKP-a** koje se najavljuju u odnosu na odbrane po službenoj dužnosti i „državne advokate“, čine se izvesnim.

Pitanja koja su, tokom rada na izradi teksta ZBPP naročito bila sporna, odnosila su se na vrste i oblike pravne pomoći i šta koji od oblika obuhvata:

- pružaoce,
- registar,
- tarifu,
- nadzor,
- kontrolu kvaliteta.

Zadržaćemo se na najvažnijim stvarima.

Ko su pružaoци regulisano je čl. 9. kojim je, protivno čl. 67. Ustava, predviđeno da

- primarnu pravnu pomoć pružaju advokati, javni beležnici, posrednici, službe pravne pomoći obrazovane u jedinicama lokalne samouprave, i drugi organi javne vlasti, udruženja i pravni fakulteti, dok
- **sekundarnu pravnu pomoć pružaju registrovani pružaoци u skladu sa odredbama zakona kojima se uređuje postupak.**

S obzirom da se primarna pravna pomoć ne finansira iz budžeta Republike Srbije, već od strane samih pružalaca, predstavnicima Ministarstva pravde je bilo nejasno zašto se Advokatska komora protivi predloženom krugu pružalaca.

Posebno je postojalo neslaganje oko „pravnih klinika“. Bez obzira što, po samoj definiciji, pravne klinike predstavljaju „*kliničko pravno obrazovanje*“, interaktivni metod edukacije studenata prava i nemaju svojstvo pravnog lica, kao pružalac primarne pravne pomoći, na kraju, označen je pravni fakultet.

- Nakon izmene odredbe čl. 85. ZPP-a, pojam pružalaca sekundarne pravne pomoći definisan je na način da ovaj vid besplatne pravne pomoći nije isključivo u nadležnosti advokata, kakvo rešenje je usvojeno u zakonima u okruženju, prvenstveno u Zakonu o BPP Republike Hrvatske.
- Iako smo se pozivali da je ova odredba protivustavna i kontradiktorna rešenjima sadržanim u samom tekstu gde se za primarnu pravnu pomoć zahteva da pružalac bude diplomirani pravnik, a za sekundarnu, koju plaća država, pružalac sekundarne pravne pomoći se određuje čl. 85. ZPP-a.

U pogledu registra pružalaca, koje vodi ministarstvo pravde i u koji se upisuju svi pružaoci BPP, predviđen je pojedinačan upis advokata u Registar pružalaca, uz potpuno isključenje bilo kakve uloge i nadležnosti Advokatske komore.

Zahtev Advokatske komore Srbije da se: ADVOKATI KAO PRUŽAOCI BESPLATNE PRAVNE POMOĆI UPISUJU U JEDINSTVENI REGISTAR PRUŽALACA SAMO NA OSNOVU JEDINSTVENOG SPISKA ADVOKATA KOJI DOSTAVLJA NADLEŽNA ADVOKATSKA KOMORA nije prihvaćen, uz obrazloženje da je Ministarstvo, nakon razmatranja ovog predloga, zaključilo da nije potrebno nikakvo posredovanje između advokata i Ministarstva, da je isto suvišno i da je pružalac BPP advokat sa kojim država ima i treba da ima neposredan odnos, da je Registar javan i da Advokatska komora Srbije, kao i sve područne advokatske komore, u isti mogu da izvrše uvid i imaju informaciju o advokatima koji učestvuju u sistemu BPP, da advokatska komora može svojim aktima da predvidi da advokat koji želi da učestvuje u sistemu BPP mora da se prijavi advokatskoj komori.

Isključenje advokatske komore o ovom pitanju u kontekstu izjave ministra da će država obezbediti malim advokatima posao, otklanja svaku sumnju u nameru uspostavljanja paralelne „državne advokature”, ne samo u građanskoj materiji, već i u drugim oblastima, s obzirom da je predviđena BPP i u prekršajnom postupku, za prekršaje za koje je predviđena kazna zatvora.

S obzirom da je način upisa i vođenje Registra ostavljeno da se bliže uredi aktom ministra, jasno je da se ne radi samo o tehnici i načinu upisa.

Način upisa ADVOKATA U REGISTAR PRUŽALACA MORA BITI REGULISAN SAMIM ZAKONOM, I TO SAMO NA NAČIN NA KOJI JE PREDLOŽENO.

Tarifu utvrđuje Vlada, na predlog ministra, ali i bliža pravila o **načinu nadoknade** troškova ostavljena su da ih propiše ministar.

I na kraju, vrlo je važno pitanje nadzora i kontrole kvaliteta.

Nadzor je regulisan čl. 46. koji u st. 2. definiše da: Nadzor obuhvata nadzor nad zakonitošću rada i **nadzor nad svrsishodnošću rada pružalaca**.

U odnosu na ovakvo rešenje, smatram da nije potreban bilo kakav komentar.

Primedba Advokatske komore Srbije da je ovako definisan nadzor u pogledu ocene svrsishodnosti, neprihvatljiv, takođe nije nije uvažena.

Kontrola kvaliteta koja je definisana kao kontrola **nad savesnošću i stručnošću pružanja besplatne pravne pomoći**, bila je predmet žestoke rasprave.

U čl. 47. je navedeno da ministar pokreće postupak, ali je iz čl. 48. potpuno jasno da ministar i sprovodi postupak kontrole kvaliteta, s obzirom da je naznačeno da, ako se prilikom kontrole kvaliteta uoče nedostaci u pogledu **savesnosti ili stručnosti** u pružanju besplatne pravne pomoći, pružaocu se dostavlja pisano upozorenje, kopija upozorenja se, kao inicijativa za pokretanje postupka utvrđivanja odgovornosti pružaoca, dostavlja AK, **što znači da je AK ostavljeno samo da sprovede postupak u kojem će utvrditi da li ili ne postoji odgovornost advokata dok savesnost i stručnost advokata kao pružalaca ocenjuje ministar.**

Nepotrebno je naglasiti da je ovakvo rešenje neprihvatljivo.

Podzakonski akti

Nacrtom ZBPP predviđeno je, radi primene istog, donošenje niza podzakonskih akata, u koje se mogu ugraditi odredbe koje, prema samim rešenjima iz zakona, neće biti u interesu advokature.

Zakon koji takođe zavređuje pažnju jeste i Zakon o državnom pravobranilaštvu.

Nadležnost državnog pravobranilaštva regulisana je na način da Državno pravobranilaštvo može na osnovu posebno datog punomoćja zastupati u postupku pred sudovima, arbitražama, organima uprave i drugim nadležnim organima i druga pravna lica čiji je osnivač Republika Srbija.

Kada je propisano da je u određenom postupku ili za preduzimanje samo određene radnje u postupku obavezno zastupanje stranke od strane advokata, Državno pravobranilaštvo je **ovlašćeno da preduzima zastupanje pod istim uslovima kao i advokat.**

Zakon o medijaciji

Postupak izdavanja, obnavljanja i oduzimanja dozvole za posredovanje sprovodi Ministarstvo.

Program obuke sprovode državni organi ili drugi organi i organizacije kao i pravna lica, na osnovu dozvole Ministarstva.

Sva izložena zakonska rešenja zahtevaju konkretno delovanje, kako ne bismo došli u situaciju da smo zakasnili.

KONFERENCIJA ADVOKATSKE KOMORE VOJVODINE
dana 07. oktobra 2014. godine

Biljana Bjeletić,
advokat u Pančevu

Број: 895-3/2014
Датум: 13.09.2014.

АДВОКАТСКА КОМОРА СРБИЈЕ

Дечанска 13, 11000 Београд, Србија
Телефони: +381 11 32-39-072, Fax: +381 11 32-32-203
e-mail: a.k.srbije@gmail.com, komora@sbb.rs

Скупштина Адвокатске коморе Србије на заседању одржаном 13. 09. 2014. уважавајући препоруке и закључке 17. Конференције адвоката Србије којој је присуствовало више од 1000 адвоката, а на основу члана 66. Закона о адвокатури („Службени гласник РС” 31/2011, 24/2012-ОУС) и члана 19. Статута Адвокатске коморе Србије („Службени гласник РС” 85/2011, 78/2012, 86/2013) једногласно је донела:

ОДЛУКУ

Организује се протест са обуставом рада адвоката на целој територији Србије почев од среде 17. 09. 2014. године до испуњења захтева, због:

I

1. Адвокати Србије захтевају да се по хитном поступку измене одредбе:

- Закона о јавном бележништву,
- Закона о промету непокретности,
- Закона о изменама и допунама Закона о ванпарничном поступку,
- Закона о оверавању потписа, рукописа и превода,

тако што ће се у одредбама наведених закона прописати да сва писмена које сачини адвокат и на њих стави свој печат, јавни бележници само оверавају, као и тако што ће се брисати одредбе којима се на јавне бележнике противуставно преносе овлашћења суда и противуставно даје право да заступају странке пред судом поводом исправа које су ти јавни бележници сачинили.

2. Адвокати Србије захтевају да се по хитном поступку брише одредба члана 2. Закона о изменама Закона о извршењу и обезбеђењу.

3. Адвокати Србије захтевају да основица за паушално опорезивање и обрачун доприноса адвоката у Србији у 2014. буде за 10 % мања од основице која је утврђена за сваког адвоката у 2013. години, а имајући у виду: непостојање инфлације, смањења платежне моћи становништва, колапс привреде, општи раст незапослености и тешко економско стање у земљи, а посебно што је почев од 2010. па до данас отежан и онемогућен континуиран рад адвоката због вишеструких реорганизација судова и што је дошло до енормног смањења посла адвоката због увођења нових правосудних професија – јавних бележника, извршитеља, посредника у промету непокретности и др., као и да се пореска политика према адвокатима у наредном периоду заснива на јасним и одређеним критеријумима који ће се утврдити у договору између Министарства финансија, Министарства правде и адвокатуре.

4. Адвокати Србије траже смену Министра правде г. Николе Селаковића због неуспеле реформе правосуђа, предлагања неуставних закона и због чињенице да није одржао обећање дато адвокатури да адвокати неће бити дискриминисани у односу на јавне бележнике на начин како је то учињено у напред поменутиим законима.

5. Адвокати Србије повлаче све своје представнике у свим комисијама, радним групама и другим радним телима формираним од стране државних органа, а од адвоката који су изабрани у Високи савет судства, Државно веће тужилаца захтева да поднесу оставке.

II

Налаже се Управном одбору Адвокатске коморе Србије да организује и спроведе протест са обуставом рада из става I ове одлуке.

III

Овлашћује се Управни одбор Адвокатске коморе Србије да настави преговоре са Министарством финансија и Министарством правде ради отклањања разлога протеста.

IV

Овлашћује се Управни одбор Адвокатске коморе Србије да може донети одлуку о даљем току и облику протеста.

V

Адвокатске коморе у саставу Адвокатске коморе Србије су дужне да спроведу мере и поступке за спровођење ове одлуке.

VI

О овој одлуци обавестити: све судове, сва тужилаштва, сва министарства и остале државне органе, међународне организације адвоката: ЦЦБЕ, МУА, ИБА, Савет Европе, Европски парламент, Мисију ЕУ у Србији и страна дипломатска представништва и др.

Образложење:

Обустава плата адвоката – у интересу грађана Србије

Опште неповерење грађана у правосуђе последица је судске непредвидивости и неједнакости грађана пред законом – која се развила у условима неуједначене судске праксе, одсуства професионалне одговорности носилаца правосудних функција и недопуштеног мешања извршне власти у функционисање правосуђа, чиме су нарушени темељни принципи на којима уређен правни поредак мора да почива.

Ову одлуку доносимо у интересу грађана свесни свих последица које ће обустава рада адвоката проузроковати у поступцима заштите њихових права, уверени да ће штета коју грађани трпе због овог протеста бити мања од штете коју би у будућности претрпели у случају примене оваквих законских решења.

Ову одлуку доносимо и у интересу професије, јер сматрамо да је у овом моменту неопходно указати свим државним органима на дискриминацију и понижење адвокатуре и одузимање њених уставних надлежности без којих није могуће остварити начело владавине права у савременом демократском друштву.

Суочени са невиђеном медијском блокадом адвокатуре верујемо да овим протестом шаљемо поруку и грађанима Србије да је остварење принципа владавине права, пре свега у њиховом интересу, јер без ваљаног уређења правосудног система и адвокатуре као независне и самосталне службе која пружа правну помоћ грађанима – они неће бити у могућности да остваре своја права, заштите своје слободе, реализују своја потраживања и одбране своје легитимне интересе.

Разлози протеста – заштита уставног положаја адвокатуре и одбрана од државне самовоље

Адвокати Србије доносе одлуку о протесту због доношења неуставних закона и одбране уставног положаја адвокатуре који је озбиљно угрожен успостављањем монопола јавних бележника и њиховог ексклузивног

права да сачињавају одређене уговоре и исправе, чиме се суштински ограничава слобода уговарања и право грађана на правну помоћ коју на основу чл. 67. Устава може пружати само адвокатура и јединице локалне самоуправе, али не и јавни бележници – што значи да су неуставне све одредбе закона према којем јавни бележници дају правне савете грађанима и сачињавају уговоре.

Држава не може давати овлашћења јавним бележницима да заступају странке пред судом поводом исправа које су ти јавни бележници сачинили. Ово посебно зато, што је присутан очигледан конфликт интереса, посебно у двостраним или вишестраним уговорима. Коју ће од странака јавни бележник заступати поводом записа који је сачинио? Када је већ дошло до суда, очигледно је да постоје различита тумачења одредаба записа. У том случају, било би неморално да јавни бележник заступа неку од странака којима је приликом сачињавања записа био заједнички саветник. Осим тога, сходно Уставу Србије и другим процесним законима, ово право пружања правне помоћи је резервисано искључиво за адвокатуру и јединице локалне самоуправе.

Држава не може одузимати надлежности која адвокатима припадају од настанка адвокатуре и те надлежности ексклузивно преносити на јавне бележнике, које она именује и намеће грађанима супротно уставном положају адвокатуре и уставном праву грађана да слободно бирају ко ће им пружати правну помоћ.

Држава не може преносити надлежности судова на јавне бележнике, јер се тиме потпуно дерогира уставноправни поредак и начело поделе власти.

Изражавамо озбиљну забринутост за сигурност правног промета, јер се овера потписа преноси из надлежности државе у надлежност појединаца, при чему овај пренос државних надлежности не прати одговорност државе за евентуалну штету коју јавни бележник проузрокује грађанима својим незаконитим радом.

Питање одговорности за штету коју могу да проузрокују јавни бележници уређено је тако што је законом само прописано да држава више не одговара за штету проузроковану незаконитом овером. За штету сада одговара јавни бележник целокупном својом имовином, уколико је има, односно до висине минималне суме осигурања од 80.000 евра. Самим тим, у случају незаконитих овера гарантовани износ обештећења свих грађана који су оштећени радом једног јавног бележника износиће свега 80.000 евра, чиме се уноси несигурност у правни промет.

Чињеница је да јавни бележници нису независни јер их Министарство именује и разрешава под условима које само прописује и као другостепени орган одлучује о њиховим преступима. Због тога држава мора

уредити питање одговорности јавних бележника на начин који грађанима јамчи сигурност правног промета и једнакост пред законом.

Функционисање правног промета и поуздање у тачност јавних исправа до сада се заснивало на ауторитету државе, одштетном капацитету државе која је гарантовала за законит рад својих службеника и поверењу грађана у суд као институцију које је у делу судске овере писмена још једино остало неокрњено. Због тога сматрамо да држава мора гарантовати грађанима за законитост овере јавних бележника.

Адвокати Србије сматрају да слобода уговарања не сме бити ограничена ексклузивним правом пар стотина појединаца који су искључиво овлашћени да поједине уговоре и исправе сачињавају, као и да оцењују допуштено, смисао и домаћај правних послова које су други сачинили, јер они нису судска власт, а према Уставу вршење судске власти не може им бити пренето у надлежност.

Основни проблем је што ће овера зависити од дискреционе процене јавног бележника да ли ће у складу са својом проценом и знањем оверити одређену исправу. Додатни проблем представљаће неуједначеност ставова јавних бележника која ће се негативно одразити на предвидивост овере и сузити слободу уговарања. Реално је очекивати да ће одредба чл. 53. Закона о јавним бележницима резултирати порастом неоснованих одбијања овера због некомпетентности јавних бележника да правилно оцене допуштено правних послова и порастом одлагања овера због њихове неспремности да у кратком року оцене допуштено правних послова који нису „типски”, што ће резултирати бројним управним споровима чији ће предмет бити допуштено овере и нанети несагледиву штету правном промету и правној сигурности грађана.

Једном речју, пар стотина јавних бележника нема капацитет да замени 8.500 адоката када је реч о потребама привреде и грађана Србије у правном промету. Увођењем монопола јавних бележника грађани се додатно материјално оптерећују увећаним таксама које укључују и сачињавање писмена. Чињеница је да су многе исправе до сада сачињавали грађани сами – без икаквог трошка – (изјаве, пуномоћја) што више неће бити могуће.

Исто тако, за уговоре чије је састављање немогуће без ангажовања адвоката, грађанин ће бити принуђен да плати и адвокату хонорар и увећану таксу за оверу јавном бележнику, која у себи садржи услугу сачињавања уговора која им није била ни потребна, али је законом прописана као обавезна да се плати, или да се обрати само јавном бележнику уз ризик да јавни бележник не сачини уговор ваљано у складу са вољом уговорних страна уз поштовање поверљивости приликом закључења правних послова.

Другим речима, када је у питању професионална тајна у односу који постоји на релацији адвокат–клијент грађани губе оваквим законским решењима велики део њихове аутономије воље, грађанских права, а пре свега зато што уговори подразумевају увек учешће најмање две стране од којих увек најмање једна страна има потребу да са својим изабраним адвокатом (што је његово основно људско право) обави нужне консултације о битним елементима уговора који намерава да закључи. Јавни бележник као прво, увек истовремено под условима прописаним законом обавља разговор са најмање две уговорне стране, а да ниједна у контексту такве ситуације не може рачунати на поверљивост у односу на ону другу. Осим тога, за разлику од адвоката који је имао обавезу чувања професионалне тајне, јавни бележник је увек у обавези да на захтев суда или другог органа пружи сва тражена обавештења укључујући и она која би била предмет поштовања адвокатске тајне, да је у томе учествовао адвокат.

Имајући у виду улогу коју адвокатура треба да има у демократском друштву, адвокати Србије сматрају својом обавезом да благовремено укажу да ће се усвојеним законским решењима значајно успорити одвијање правног промета и угрозити његово законито функционисање и да у одбрани уставности, законитости и правне сигурности грађана захтевамо да писмено које је сачинио адвокат и на њега ставио свој печат јавни бележник може само да овери.

Већ сада, након 10 дана рада јавнобележничке службе свима је јасно да је у питању „уско грло” зато што поједини бележници након овако кратког рада ваћ сада заказују странкама сачињавање појединих јавнобележничких записа за фебруар наредне године. Није тешко замислити шта ће се догодити са компликованим уговорима који морају бити сачињени у форми јавнобележничког записа за који је потребан вишемесечни рад више десетина људи. Ово значи да ће правни промет у Србији потпуно стати, а многе лукративне послове за државу довести у питање због неразумне форме коју прописује Закон о јавном бележничтву и остали горе поменути закони.

У Србији има 63 % непокретности које нису уписане у листове непокретности код надлежних катастарских општина – бесправних објеката. Јавни бележници не желе да врше оверу предуговора о промету ових непокретности, станова и сл. правдајући то решењем које нуди Закон о јавном бележничтву. Јасно је колику правну несигурност производи овакво поступање јавних бележника. То ће бити само извор неограниченог броја превара и судских спорова.

Коначно, не можемо а да не приметимо да се уочи отварања Поглавља 32. које се односи на финансијску контролу трошења буџетских средстава

и Поглавља 23. које се односи на борбу против корупције, читав приход државе од судских такси за оверу исправа на овај начин изузима из буџетских оквира и преноси у чист приход ограниченог броја појединаца у замену за 18 % ПДВ-а очекиваног прихода. Поставља се питање – који је разлог да се у решавању проблема буџетског дефицита држава одриче 82 % буџетског прихода у корист приватних предузетника.

Нису тачни наводи званичника у погледу „повољне” тарифе јавних бележника. Ради поређења за стан од 60 м² у Београду који желите да купите на кредит ангажовали бисте адвоката за сачињавање хипотекарне изјаве која би коштала 3.000 РСД и приликом овере исте код надлежног суда плаћали бисте судску таксу од 520 РСД што укупно износи 3.520,00 РСД. Исту ту хипотекарну изјаву јавни бележник у Србији наплаћује око 36.000,00 РСД са ПДВ од 18 %.

Адвокати Србије захтевају брисање чл. 2. последњих измена Закона о извршењу и обезбеђењу, јер наведена законска одредба представља израз државне самовоље који има за једини циљ да се онемогући принудна наплата неспорних потраживања грађана по основу неоправданог кривичног гоњења и неоснованог лишења слободе.

Наглашавамо да су ова потраживања утврђена правоснажним судским одлукама у корист грађана и да у поступку њихове принудне наплате не могу имати посебан процесни третман само из разлога што је дужник држава. Ова одредба ускраћује право грађана на судску заштиту у случајевима накнаде штете због повреде права слободе, чиме се нарушава владавина права као темељни принцип савременог демократског поретка.

Смена министра правде – инсистирање на принципу одговорности државних функционера

Полазећи од принципа да је министар одговоран за резултате рада Министарства на чијем је челу и од чињенице да се неуспешна реформа правосуђа и прихватање неуставних законских решења негативно одражава на правну сигурност грађана и положај адвокатуре у друштву – адвокати Србије траже смену министра правде г. Николе Селаковића. Сматрамо да министар мора сносити одговорност за стање у којем се правосуђе тренутно налази, јер је инсистирањем на наводној ефикасности по цену квалитета правде, све наслеђене проблеме само додатно продубио, а није ни започео да их суштински решава. Чињеница је да министар правде у претекле две године није показао стварну заинтересованост за адвокатуру, нити разумевање њене друштвене улоге.

Адвокати Србије указују на лошу праксу Министарства правде према којој се важни системски закони из области правосуђа доносе по хитном поступку уз изостанак стварне јавне расправе кроз коју би се искристалисала квалитетна законска решења. Са жаљењем констатујемо да је учешће стручне јавности и професионалних удружења у изради закона недовољно а залагање за владавину права само декларативно, јер није праћено потребним нормативним претпоставкама. Додатни проблем је што се закони мењају и допуњују сувише често и по правилу парцијално – у зависности од актуелних потреба, без јасне стратегије и сагледавања могућих последица које такве честе и делимичне измене закона могу произвести у пракси, што се негативно одражава на правну сигурност грађана и доводи до озбиљног нарушавања уставности и законитости.

На све ово је Министарству правде благовремено указано.

Доставити: адвокатима преко адвокатских комора у саставу Адвокатске коморе Србије, свим судовима и тужилаштвима у Републици Србији, министарствима, на огласне табле у судовима, на интернет страницама Адвокатске коморе Србије и адвокатских комора у саставу Адвокатске коморе Србије, средствима јавног информисања.

Председник Адвокатске коморе Србије
Драгољуб Борђевић, адвокат

Број: 895-4/2014
Датум: 13.09.2014.

АДВОКАТСКА КОМОРА СРБИЈЕ

Дечанска 13, 11000 Београд, Србија
Телефони: +381 11 32-39-072, Fax: +381 11 32-32-203
e-mail: a.k.srbije@gmail.com, komora@sbb.rs

Адвокатска комора Србије, на основу одредбе чл. 33. ст. 1 т. 28, а у складу са одлуком Скупштине Адвокатске коморе Србије од 13. 09. 2014., утврђује

УПУТСТВО ЗА ПОСТУПАЊЕ АДВОКАТА ТОКОМ ПРОТЕСТА УПОЗОРЕЊА СА ОБУСТАВОМ РАДА ОД 17. 09. 2014.

ОПШТИ ПРИНЦИПИ ОБУСТАВЕ РАДА

Током обуставе рада адвокати НЕЋЕ улазити, нити боравити у просторијама судова, тужилаштва, полиције и/или органа управе по било ком основу.

Током обуставе рада адвокати НЕЋЕ приступати на рочишта за главну расправу и главне претресе пред судовима, НЕЋЕ приступати пред тужилаштвом у истражним поступцима и поступцима преговора око примене опортунитета или споразума о кривици, и НЕЋЕ приступати у полицију у преткривичним поступцима.

Током обуставе рада адвокати ЋЕ достављати судовима, тужилаштвама и другим органима само оне радње које су везане за наступање преклузивних рокова.

Под радњама које су везане за наступање преклузивних рокова подразумевају се: подношење тужби, жалби и других писмена код којих би пропуштање рока резултирало губитком права, као и приступање на седницу већа другостепеног суда поводом жалбе у кривичном поступку, на расправу пред другостепеним судом поводом жалбе у парничном поступку и на расправу поводом тужбе у управном спору.

Одредбом члана 241. став 1. тачка 10. Статута Адвокатске коморе Србије утврђена је као тежа повреда дужности адвоката НЕИЗВРШАВАЊЕ ОДЛУКА ОРГАНА КОМОРЕ.

ДЕТАЉНИЈА УПУТСТВА ЗА ПОСТУПАЊЕ АДВОКАТА ОБЈАВЉЕНА СУ НА АДРЕСИ: [www. advokatska-komora.co.rs](http://www.advokatska-komora.co.rs)

Председник Адвокатске коморе Србије
Драžoљуб Ђорђевић, адвокат

ПРЕПОРУКЕ ЗА АДВОКАТЕ У ТОКУ ГЕНЕРАЛНЕ ОБУСТАВЕ РАДА У ПЕРИОДУ ОД 17. 09. 2014.

Препоручује се адвокатима да у току генералне обуставе рада почев од 17. 09. 2014. године благовремено предузму следеће мере и радње:

1. Да благовремено и на погодан начин обавесте све странке које заступају о циљевима и трајању обуставе рада.
2. Да благовремено и на погодан начин укажу странкама на негативне последице које би могле наступити услед изостанка адвоката и/или странака са рочишта, односно на негативне последице које би могле наступити услед изостанка адвоката и/или странака са главног претреса или спровођења истражних радњи.
3. Да препоруче странкама које би могле претрпети озбиљније штетне последице услед неприступања на рочиште (претпоставка да је тужба повучена, недозвољавање враћања у пређашње стање и сл.) да би било корисно да лично приступе и да затраже одлагања рочишта односно расправа, односно да препоруче странкама које би могле претрпети озбиљније штетне последице услед неприступања адвоката на главни претрес или код истражног судије (обустава поступка, одржавање главног претреса без браниоца у случајевима где одбрана није обавезна и сл.) да би било корисно да лично приступе и да затраже одлагање главног претреса или извођења истражне радње.
4. Да сачине одговарајућу службену белешку о наведеном упозорењу странака које ће им потписати странке лично.
5. Да поднеском у сваком предмету у коме имају заказано рочиште формално обавесте суд, односно тужилаштво пре почетка обуставе рада о томе да су дужни да учествују у генералној обустави рада сходно одговарајућим одлукама надлежних органа АК Србије, односно да

поднеском у сваком предмету у коме имају заказан главни претрес или извођење истражних радњи, формално обавесте суд, односно тужилаштво пре почетка обуставе рада о томе да су дужни да учествују у генералној обустави рада сходно одговарајућим одлукама надлежних органа АК Србије.

6. Уколико се не може обезбедити из било ког разлога присуство странке на рочиштима на којима би могло доћи по њих до штетних последица, препоручује се да странке привремено опозову пуномоћја адвокатима за заступање током трајања обуставе рада, те да адвокати благовремено о томе обавесте суд, тужилаштво или други орган пред којим расправа треба да се одржи током генералне обуставе рада.
7. Неће се сматрати нарушавањем Упутства за поступање адвоката током генералне обуставе рада уколико странка непосредно у току трајања обуставе рада преда суду лично поднесак који је сачинио адвокат у време када није била у току генерална обустава рада.
8. Неће се сматрати нарушавањем овог упутства уколико странка непосредно током трајања обуставе рада преда било ком органу поднесак који је лично потписала.
9. Неће се сматрати нарушавањем овог упутства уколико адвокат сачини поднесак у име и за рачун странке, који би странка лично предала уколико се ради о поднесцима за чије подношење истичу преклузивни рокови у време трајања генералне обуставе рада.
10. Да, по могућности, пре почетка обуставе рада предају све поднеске за чије подношење истичу преклузивни рокови током трајања обуставе рада.
11. Да у ситуацијама када је нужно подношење поднесака, жалби и др. којима истичу преклузивни рокови, а који поднесци нису могли бити послати пре почетка обуставе рада, у време трајања генералне обуставе рада, у циљу спречавања штетних последица по странке, могу исте послати.

Председник Адвокатске коморе Србије
Драгољуб Ђорђевић, адвокат

АДВОКАТСКА КОМОРА ВОЈВОДИНЕ
Змај Јовина 20/1, 21000 Нови Сад
Тел/Факс: +381 (0) 21 529 459; +381 (0) 21 521 235
E-mail: ak.vojvodine@sbb.rs

**КОНФЕРЕНЦИЈА АДВОКАТА
АДВОКАТСКЕ КОМОРЕ ВОЈВОДИНЕ**
одржана дана **07. 10. 2014.** године у Новом Саду, усвојила је

**П Р Е П О Р У К У
СКУПШТИНИ АДВОКАТСКЕ КОМОРЕ СРБИЈЕ**

1. Одлуку о протесту са обуставом рада на целој територији Србије од 13. 09. 2014. године одржати на снази до испуњења захтева.

Основаност постављених захтева произилази из чињенице да су наведеним законима учињене повреде Устава Србије и нарушен постојећи правни поредак од стране власти и њених државних органа.

2. Од доношења Одлуке Скупштине АКС до одржавања ове Конференције аргументовано и чињеничним разлозима није се изјаснила ни власт, а ни Уставни суд, чија је дужност заштита уставности и законитости и људских и мањинских права и слобода.

Непоштовање Устава и закона учињено од стране саме власти и њених државних органа показује да је уставно-правни поредак озбиљно угрожен.

Као доказ за наведено је и покретање поступка за доношење Закона о бесплатној правној помоћи. С обзиром да су поједине одредбе и овог Закона такође неуставне и незаконите, Одлуци о протесту од 13. 09. 2014. године додати нову т. 6. која гласи:

„6. Адвокати Србије траже да се Закон о бесплатној правној помоћи повуче из процедуре доношења ради отклањања неуставних одредаба и усаглашавања са постојећим правним поретком, а пре свега, са Законом о адвокатури.“

Конференција адвоката
Адвокатске коморе Војводине
Председник *Срђан Сикимић*

АДВОКАТСКА КОМОРА СРБИЈЕ

Број: 1077/2014
Датум: 09.10.2014.

Дечанска 13, 11000 Београд, Србија
Телефони: +381 11 32-39-072, Fax:+381 11 32-32-203
e-mail: a.k.srbije@gmail.com, komora@sbb.rs

Конгрес адвоката Србије на заседању одржаном 08. 09. 2014., коме је присуствовало више од 4.000 адвоката, на основу члана 66. Закона о адвокатури („Службени гласник РС” 31/2011, 24/2012-ОУС) и члана 19. Статута Адвокатске коморе Србије („Службени гласник РС” 85/2011, 78/2012, 86/2013) једногласно је донео:

ОДЛУКУ

Конгрес адвоката у Србији у целости остаје код одлуке Скупштине Адвокатске коморе Србије бр: 895-3/2014 од 13. 09. 2014. о организацији протеста адвоката са обуставом рада и захтева њено спровођење до испуњена свих постављених захтева:

I

1. Адвокати Србије захтевају да се по хитном поступку измене одредбе:

- Закона о јавном бележништву,
- Закона о промету непокретности,
- Закона о изменама и допунама Закона о ванпарничном поступку,
- Закона о оверавању потписа, рукописа и преписа

тако што ће се у одредбама наведених закона прописати да сва писмена која сачини адвокат и на њих стави свој печат, јавни бележници само ове-

равају, као и тако што ће се брисати одредбе којима се на јавне бележнике противуставно преносе овлашћења суда и противуставно даје право да заступају странке пред судом поводом исправа које су ти јавни бележници сачинили.

2. Адвокати Србије захтевају да се по хитном поступку брише одредба члана 2. Закона о изменама Закона о извршењу и обезбеђењу.

3. Адвокати Србије захтевају да се Нацрт закона о бесплатној правној помоћи одмах повуче из процедуре доношења ради отклањања неуставних одредаба и усаглашавања са постојећим правним поретком, а пре свега, са Законом о адвокатури, уз спровођење јавне расправе стручне јавности.

4. Адвокати Србије захтевају да основица за паушално опорезивање и обрачун доприноса адвоката у Србији у 2014. буде за 10 % мања од основице која је утврђена за сваког адвоката у 2013. години, а имајући у виду: непостојање инфлације, смањење платежне моћи становништва, колапс привреде, општи раст незапослености и тешко економско стање у земљи, а посебно што је почев од 2010. па до данас отежан и онемогућен континуиран рад адвоката због вишеструких реорганизација судова и што је дошло до енормног смањења посла адвоката због увођења нових правосудних професија – јавних бележника, извршитеља, посредника у промету непокретности и др., као и да се пореска политика према адвокатима у наредном периоду заснива на јасним и одређеним критеријумима који ће се утврдити у договору између Министарства финансија, Министарства правде и адвокатуре.

5. Адвокати Србије траже смену министра правде г. Николе Селаковића због неуспеле реформе правосуђа, предлагања неуставних закона и због чињенице да није одржао обећање дато адвокатури да адвокати неће бити дискриминисани у односу на јавне бележнике на начин како је то учињено у напред поменутиим законима.

II

Конгрес адвоката Србије упућује предлог Уставном суду Републике Србије да по хитном поступку донесе одлуку по свим поднетим иницијативама за оцену уставности и законитости одредби Закона о јавном бележничтву, Закона о промету непокретности, Закона о извршењу и обезбеђењу и Закона о ванпарничном поступку.

III

Адвокатура Србије је отворена и спремна за почетак стварних и конструктивних преговора са Министарством правде Републике Србије о свим питањима која су непосредни повод за почетак протеста адвоката са обуставом рада.

Адвокатуру Србије ће у преговорима представљати председници Адвокатске коморе Србије и адвокатских комора у њеном саставу и Управни одбор Адвокатске коморе Србије, као легални и легитимни органи који уживају пуну подршку чланова Адвокатске коморе Србије и адвокатских комора у саставу Адвокатске коморе Србије.

Председник Адвокатске коморе Србије
Драгољуб Ђорђевић, адвокат

УСТАВ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

Право на правну помоћ

Члан 67.

Свакоме се, под условима одређеним законом, јемчи право на правну помоћ.

Правну помоћ пружају адвокатура, као самостална и независна служба, и службе правне помоћи које се оснивају у јединицама локалне самоуправе, у складу са законом.

Законом се одређује када је правна помоћ бесплатна.

Објављивање закона и других општих аката

Члан 196.

Закони и сви други општи акти, објављују се пре ступања на снагу.

Устав, закони и подзаконски општи акти Републике Србије објављују се у републичком службеном гласилу, а статути, одлуке и други општи акти аутономних покрајина, објављују се у покрајинском службеном гласилу.

Статути и општи акти јединица локалне самоуправе, објављују се у локалним службеним гласилима.

Закони и други општи акти ступају на снагу најраније осмог дана од дана објављивања и могу да ступе на снагу раније само ако за то постоје нарочито оправдани разлози, утврђени приликом њиховог доношења.

ЗАКОН О АДВОКАТУРИ

Закон је објављен у *Службеном гласнику РС*, бр. 31/2011 и 24/2012 -ОУС

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет закона

Члан 1.

Овим законом уређују се адвокатска служба, услови за бављење адвокатуром и облици рада адвоката, права, обавезе и одговорност адвоката и адвокатских приправника и организација и рад адвокатских комора.

Самосталност, независност и јавни значај адвокатуре

Члан 2.

Адвокатура је независна и самостална служба пружања правне помоћи физичким и правним лицима.

Самосталност и независност адвокатуре остварује се:

- 1) самосталним и независним обављањем адвокатуре;
- 2) правом странке на слободан избор адвоката;
- 3) организовањем адвоката у Адвокатску комору Србије и адвокатске коморе у њеном саставу, као самосталне и независне организације адвоката;
- 4) доношењем општих аката од стране адвокатских комора;
- 5) одлучивањем о пријему у адвокатуру и о престанку права на бављење адвокатуром.

Предмет адвокатуре

Члан 3.

Пружање правне помоћи из члана 2. став 1. овог закона обухвата:

- 1) давање усмених и писмених правних савета и мишљења;
- 2) састављање тужби, захтева, предлога, молби, правних лекова, представки и других поднесака;
- 3) састављање уговора, завештања, поравнања, изјава, општих и појединачних аката и других исправа;
- 4) заступање и одбрану физичких и правних лица;
- 5) посредовање у циљу закључења правног посла или мирног решавања спорова и спорних односа;
- 6) обављање других послова правне помоћи у име и за рачун домаћег или страног физичког или правног лица, на основу којих се остварују права или штите слободе и други интереси.

II. Услови за бављење адвокатуром

Право на бављење адвокатуром

Члан 5.

Право на бављење адвокатуром стиче се доношењем одлуке о упису у именик адвоката и полагањем адвокатске заклетве.

Поступак за остваривање права на бављење адвокатуром покреће се захтевом кандидата за упис у именик адвоката поднетим адвокатској комори на чијем подручју ће бити седиште адвокатске канцеларије кандидата.

Обавезно осигурање од професионалне одговорности

Члан 37.

НАПОМЕНА: Члан 37. примењује се од 17. маја 2012. год.

Адвокат је дужан да закључи уговор о обавезном осигурању од професионалне одговорности код организације регистроване за ову врсту осигурања.

Адвокатска комора може закључити уговор о колективном осигурању од професионалне одговорности за све адвокате уписане у њен именик адвоката.

Адвокатска комора Србије утврђује минималну суму осигурања за штету од професионалне одговорности.

Адвокатска комора ускратиће издавање или продужење важења адвокатске легитимације адвокату који није закључио уговор о осигурању, осим у случају осигурања из става 2. овог члана.

VII. АДВОКАТСКЕ КОМОРЕ

Правна природа адвокатске коморе

Члан 63.

Адвокатска комора Србије и адвокатске коморе у њеном саставу су самосталне и независне професионалне организације адвоката, основане у складу са законом и Статутом Адвокатске коморе Србије, које су надлежне за вршење јавних овлашћења и обављање послова од општег интереса, у складу са овим законом и својим статутом.

Адвокатске коморе из става 1. овог члана имају својство правног лица.

Јавна овлашћења

Члан 65.

Адвокатска комора Србије и адвокатске коморе у њеном саставу имају следећа јавна овлашћења:

- 1) одлучивање о захтевима за упис у именик адвоката, именик заједничких адвокатских канцеларија, уписник А и уписник Б именика адвоката, именик адвокатских приправника и именик адвокатских приправника волонтера;
- 2) одлучивање о захтевима за упис, брисање и поништај уписа у именик адвокатских ортачких друштава, као и одлучивање о захтевима за промену седишта друштва и вођење именика адвокатских ортачких друштава;
- 3) одлучивање о захтевима за привремени престанак права на бављење адвокатуром;
- 4) одлучивање о захтевима за наставак обављања адвокатуре после привременог престанка права на бављење адвокатуром;
- 5) одлучивање о привременој забрани бављења адвокатуром;
- 6) одређивање привременог заменика и преузиматеља адвокатске канцеларије;
- 7) одлучивање о покретању и вођењу дисциплинског поступка против адвоката или адвокатског приправника, о њиховој дисциплинској одговорности и о изрицању дисциплинских мера;
- 8) уређивање садржине и начина вођења именика из тач. 1) и 2) овог става и њихово јединствено вођење за целу територију Републике Србије;
- 9) вођење именика из тачке 1) овог става;
- 10) издавање и продужавање важења адвокатских легитимација и легитимација адвокатских приправника;
- 11) доношење програма и уређење организације и начина полагања адвокатског испита;
- 12) доношење кодекса;
- 13) доношење тарифе;
- 14) одређивање висине трошкова уписа у именик адвоката;
- 15) одређивање висине редовних обавеза према надлежној адвокатској комори за њену територију.

Адвокатска комора Србије надлежна је за јавна овлашћења из става 1. тачка 2) и тач. 11) до 14) овог члана, а као другостепени орган и за јавна овлашћења из става 1. тачка 1), тач. 3) до 10) и тачка 15) овог члана.

Адвокатске коморе у саставу Адвокатске коморе Србије у првом степену надлежне су за јавна овлашћења из става 1. тачка 1), тач. 3) до 10) и тачка 15) овог члана.

Именици из става 1. тач. 1) и 2) овог члана су јавне књиге. Изводи из ових именика и потврде издате на основу података из именика јавне су исправе.

ЗАКОН О ПРИВРЕДНИМ ДРУШТВИМА

Закон је објављен у „Сл. гласнику РС”, број 36/2011, 99/2011 и 83-2014

ПРЕДУЗЕТНИК

Појам предузетника

Члан 83.

Предузетник је пословно способно физичко лице које обавља делатност у циљу остваривања прихода и које је као такво регистровано у складу са законом о регистрацији.

Физичко лице уписано у посебан регистар, које обавља делатност слободне професије, уређену посебним прописом, сматра се предузетником у смислу овог закона ако је тим прописом то одређено.

Индивидуални пољопривредник није предузетник у смислу овог закона, осим ако посебним законом није другачије уређено.

Имовина и одговорност за обавезе

Члан 85.

Предузетник за све обавезе настале у вези са обављањем своје делатности одговара целокупном својом имовином и у ту имовину улази и имовина коју стиче у вези са обављањем делатности.

Одговорност за обавезе из става 1. овог члана не престаје брисањем предузетника из регистра.

ЗАКОН О ЈАВНОМ БЕЛЕЖНИШТВУ

Закон је објављен у *Службеном гласнику РС*, број 31/2011, 85/2012, 19/2013, 55/2014-др. закон и 93/2014-др. закон

Део први

ПОЛОЖАЈ И ДЕЛАТНОСТ

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет закона

Члан 1.

Овим законом се уређује организација, делатност, начин и услови рада, као и друга питања од значаја за јавно бележништво.

Јавно бележништво и јавни бележници

Члан 2.

Јавно бележништво је служба од јавног поверења.

Јавни бележник обавља делатност као искључиво и стално занимање док му не престане делатност, у складу са законом.

У обављању делатности јавни бележник је самосталан и независан.

Јавни бележник је стручњак из области права, именован од стране министра надлежног за правосуђе (у даљем тексту: министар), који на основу јавних овлашћења прихвата од странака изјаве воље и даје им потребну писмену форму и о томе издаје исправе које имају карактер јавних исправа, чува оригинале тих исправа и друге поверене документе, издаје преписе исправа, јавно потврђује чињенице, даје странкама савете о питањима која су предмет његове делатности и предузима друге радње и врши друге послове одређене законом.

Стицање и престанак статуса јавног бележника

Члан 3.

Статус јавног бележника стиче се и престаје под условима и на начин одређен овим законом.

Јавнобележничка делатност

Члан 4.

Јавни бележник је овлашћен да обавља следеће послове:

- 1) саставља, оверава и издаје јавне исправе о правним пословима, изјавама и чињеницама на којима се заснивају права и оверава приватне исправе;
- 2) преузима на чување исправе, новац, хартије од вредности и друге предмете;
- 3) на основу овог закона и по одлуци суда обавља послове који му се по закону могу поверити;
- 4) предузима друге радње у складу са законом.

Нespoјивост јавнобележничке делатности са другим пословима

Члан 5.

Делатност јавног бележника неспојива је са обављањем адвокатуре, било ког другог плаћеног занимања, односно функције, као и послова који нису у складу са угледом, независношћу, самосталношћу и јавним поверењем јавног бележничтва.

Забрана из става 1. овог члана не односи се на:

- 1) обављање послова у својству извршиоца завештања, старатеља заоставштине, старатеља пословно неспособног лица или неког другог сличног посла заснованог на одлуци надлежног органа;
- 2) повремено или допунско обављање научне, наставне, уметничке и сличне делатности;
- 3) обављање функције и послова у јавнобележничкој комори и у међународним удружењима јавних бележника;
- 4) обављање послова, медијатора, арбитра или судског преводиоца.

Врсте јавнобележничких исправа

Члан 6.

Јавнобележничке исправе су исправе о правним пословима и изјавама које су саставили јавни бележници (јавнобележнички записи), записници о правним и другим радњама које су обавили или којима су присуствовали јавни бележници (јавнобележнички записници) и потврде о чињеницама које су посведочили јавни бележници (јавнобележничке потврде) и нејавне исправе код којих је јавни бележник оверио потпис или исправу у целини, односно оверио аутентичност преписа, превода или извода (јавнобележничке овере).

Јавнобележничка исправа као јавна исправа и њена извршност

Члан 7.

Јавнобележничка исправа сачињена и издата по овом закону има снагу јавне исправе, ако су при њеном сачињавању и издавању испуњени битни услови форме и законитости прописане овим законом.

Јавнобележничка исправа је извршна или веродостојна исправа у случајевима предвиђеним законом.

Надлежност за именовање

Члан 27.

Јавног бележника именује решењем министар, по прибављеном мишљењу Коморе, на основу јавног конкурса.

Решење министра је коначно.

Против решења министра из става 1. овог члана може се покренути управни спор.

Разрешење

Члан 31.

Јавни бележник се разрешава:

- 1) ако се накнадно утврди да су престали да постоје услови за обављање јавнобележничке делатности из члана 25. овог закона или да нису ни постојали приликом његовог именовања;
- 2) ако заснује радни однос, почне да користи права из пензијског осигурања или ако почне да обавља неку другу делатност;
- 3) ако му судском одлуком буде одузета или ограничена пословна способност;
- 4) ако постане трајно неспособан да обавља делатност због болести;
- 5) ако се није осигурао од одговорности или не плаћа накнаду за осигурање Комори;
- 6) ако није похађао семинаре или друге облике обавезног усавршавања јавних бележника одређене од стране Коморе или Министарства;
- 7) ако обавља послове који нису спојиви са угледом и достојанством јавног бележника;
- 8) ако му је изречена дисциплинска казна одузимања права обављања делатности јавног бележника;
- 9) ако без оправданог разлога не започне са радом у року од 15 дана од дана који је Комора одредила за почетак његовог рада.

Одлуку о разрешењу јавног бележника, у којој су утврђени разлози за разрешење, доноси министар.

Пре доношења одлуке о разрешењу, јавном бележнику мора бити омогућено да се изјасни о разлогу за разрешење.

Против одлуке о разрешењу јавног бележника није дозвољена жалба, али се може покренути управни спор.

У поступку разрешења јавног бележника сходно се примењују одредбе закона који уређује општи управни поступак.

IV. ЈАВНОБЕЛЕЖНИЧКА ДЕЛАТНОСТ

1. Опште одредбе

Општа службена дужност

Члан 52.

Јавни бележник није заступник странке, већ лице које је овлашћено да обавља послове одређене овим законом.

Јавни бележник је дужан да се за време и изван обављања делатности понаша у складу са поштовањем и поверењем који се указују његовој служби.

Јавни бележник не сме посредовати у закључењу правних послова, преузети јемство или дати друго обезбеђење странци у вези са неком службеном радњом, а дужан је да води рачуна да ни лица која код њега раде не предузимају такве радње.

Ускраћивање предузимања радњи

Члан 53.

Јавни бележник не сме да ускрати предузимање радњи за које је овлашћен, осим када је овим законом друкчије прописано.

Јавни бележник је дужан да ускрати службену радњу ако је она неспојива са његовом службеном делатношћу, нарочито ако се његово учешће захтева ради постизања очигледно недопуштеног или непоштеног циља.

Јавни бележник је овлашћен и да ускрати обављање радње која је према закону недопуштена, за коју сумња да је странка предузима привидно или да би избегла законске обавезе или да би противправно оштетила треће лице.

Јавни бележник не сме обавити службену радњу за лице за које зна или је дужан знати да због малолетства или другог законског разлога не може пуноважно закључивати правне послове, изузев ако у поступку учествује законски заступник тог лица.

Ако јавни бележник сматра да странка нема право да закључи одређени правни посао, дужан је да је на то упозори.

О одбијању јавног бележника да сачини јавнобележничку исправу, по жалби странке одлучује Комора, ако овим законом није друкчије одређено.

Накнада штете

Члан 58.

Јавни бележник је дужан да накнади штету коју је проузроковао у обављању делатности.

Јавни бележник одговара за сваку штету коју су проузроковали јавнобележнички приправник и јавнобележнички помоћник, као и административно особље које ради у јавнобележничкој канцеларији, независно од тога да ли они према општим правилима и самостално одговарају.

Јавни бележник који је накнадио штету из става 2. овог члана, има право регреса ако је штета проузрокована намерно или крајњом непажњом, у року од једне године од када је штету накнадио.

Држава не одговара за штету коју проузрокује јавни бележник.

На одговорност за штету коју проузрокује Комора и на осигурање од те одговорности сходно се примењују одредбе о одговорности и осигурању јавних бележника.

Осигурање од одговорности

Члан 59.

Јавни бележник је дужан да пре почетка рада закључи уговор о осигурању за штету коју би могао проузроковати обављањем делатности.

Осигурање обухвата и осигурање од одговорности за радње јавнобележничког заменика, помоћника, приправника и других лица која раде код јавног бележника.

Најнижи износ осигурања одређује Комора, уз сагласност Министарства.

Јавни бележник је дужан да уговор о осигурању из става 1. овог члана усклади са износом осигурања одређеног сагласно ставу 3. овог члана, у року од 30 дана од дана одређивања најнижег износа осигурања.

Јавни бележници могу се осигурати од одговорности и преко Коморе, у ком случају су дужни да плаћају Комори накнаду за утврђену висину осигурања из става 3. овог члана, у складу са колективним уговором о осигурању који закључи Комора са осигуравајућим друштвом.

Сматраће се да је јавни бележник осигуран од одговорности преко Коморе када је поднео захтев за осигурање преко Коморе, ако је пре настанка штете закључен уговор о колективном осигурању из става 5. овог члана.

4. Јавнобележнички записи

Правни послови који имају облик јавнобележничког записа

Члан 82.

У облику јавнобележничког записа сачињавају се нарочито:

- 1) уговори о имовинским односима између супружника;
- 2) уговори о имовинским односима између ванбрачних партнера;
- 3) споразуми о деоби заједничке имовине супружника или ванбрачних партнера;
- 4) споразуми о законском издржавању, у складу са законом;
- 5) уговори о располагању непокретностима;
- 6) уговори о уступању и расподели имовине за живота;
- 7) уговори о доживотном издржавању;
- 8) обећање поклоне и уговори о поклону за случај смрти;
- 9) други правни послови и изјаве за које закон одређује да морају бити закључени у облику јавнобележничког записа, по законима и другим прописима који уређују њихово сачињавање.

Правни послови и изјаве из става 1. овог члана који су сачињени у облику јавнобележничког записа имају исту доказну снагу као да су сачињени у суду или пред другим државним органом.

Уговори, односно изјаве којима се мењају правни односи настали закључењем уговора или давањем изјава из става 1. овог члана закључују се, односно дају у облику јавнобележничког записа.

Правни послови и изјаве из става 1. овог члана који нису сачињени у облику јавнобележничког записа не производе правно дејство.

**Други правни послови
који могу имати облик јавнобележничког записа**

Члан 83.

У облику јавнобележничког записа, поред других облика који су предвиђени законом могу се закључити, сачинити или дати:

- 1) брисана;
- 2) уговори о располагању покретним стварима или правима;
- 3) изјаве и располагање имовином ради оснивања задужбине, односно фондације за живота или за случај смрти оснивача задужбине односно, фондације;
- 4) запис о поништају изгубљених, уништених или оштећених исправа;
- 5) завештање (тестамент);
- 6) изјава којом се нужни наследник искључује из наследства;
- 7) изјава којом се нужни наследник лишава наследства;
- 8) изјава да се поклон дат законском наследнику неће урачунавати у његов наследни део, у складу са законом;
- 9) изјава да се дуг будућег наследника неће урачунавати у његов наследни део, у складу са законом;
- 10) изјава о признању очинства као и изјава о сагласности са признатим очинством;
- 11) изјава о престанку на поступак биомедицински потпомогнутог оплођења;
- 12) други правни послови и изјаве за које закон одређује да се могу закључити или дати у облику јавнобележничког записа.

Уговори, завештања (тестаменти) и изјаве из става 1. овог члана који су закључени или сачињени у облику јавнобележничког записа имају исту доказну снагу као и уговори, завештања (тестаменти) и изјаве који су сачињени у суду или пред органом управе, односно оверени од стране суда или органа управе.

У поступцима из става 1. овог члана сходно се примењују одредбе ванпарничног поступка.

У поступку из става 1. тачка 10) овог члана сходно се примењују одредбе закона којим се уређују породични односи.

У поступку из става 1. тач. 5) до 9) овог члана сходно се примењују одредбе закона којим се уређује наслеђивање.

7. Јавнобележничке овере

Оверавање потписа на нејавној исправи (легализација)

Члан 92.

НАПОМЕНА: Овај члан је престао да важи 1. септембра 2014. год. ступањем на снагу Закона о оверавању потписа, рукописа и преписа (*Службени гласник РС*, бр. 93/2014), а гласио је:

Овера нејавне исправе коју поднесу странке има смисао потврђивања јавног бележника да су странке правног посла или странке које дају изјаву, својеручно потписале исправу или својеручно ставиле свој отисак прста, у складу са овим законом.

Ако се тражи овера нејавне исправе која садржи правни посао, јавни бележник ће оверити исправу ако је потпишу све странке у том правном послу.

Приликом овере потписа на нејавној исправи, јавни бележник мора се упознати са садржајем исправе само у мери у којој је потребно да испуни рубрике уписника о оверама исправа.

Јавни бележник није одговоран за садржину исправе и није дужан да утврђује да ли су испуњени услови за пуноважност правног посла или изјаве.

Идентитет странака у поступку оверавања нејавне исправе утврђује се на исти начин као и приликом сачињавања јавнобележничке исправе.

Овера потписа састоји се из:

- 1) изјаве јавног бележника да су странке пред њим ставиле свој потпис или отисак прста у складу са одредбама овог закона о потписивању јавнобележничких исправа;
- 2) својеручног потписа јавног бележника;
- 3) отиска печата и штамбиља јавног бележника;
- 4) уписа деловодног броја уписника, као и места и датума овере.

Овера исправе из става 1. овог члана има исто дејство као овера пред судом, односно пред органом управе.

Оверавање нејавне исправе (солемнизација)

Члан 93.

У случајевима предвиђеним законом, јавни бележник овером даје нејавној исправи правну снагу јавне исправе (солемнизација).

Овером нејавне исправе у смислу става 1. овог члана, јавни бележник потврђује да садржина исправе одговара вољи странака и да су је странке својеручно потписале.

Јавни бележник оверава нејавну исправу из става 1. овог члана само ако она садржи елементе прописане чланом 84. овог закона и ако је састављена у форми која је прописана за јавнобележнички запис.

Јавни бележник не оверава исправу ако је садржина исправе недопуштена по закону, ако сумња да је њена садржина привидна, да се предузима ради избегавања законских обавеза или противправног оштећења трећег лица, као и ако је страна у правном послу из исправе лице за које зна или је дужан знати да због малолетства или другог законског разлога не може пуноважно закључивати правне послове, изузев ако у поступку овере учествује законски заступник тог лица и ако постоје све остале потребне сагласности.

Јавни бележник који сматра да странка нема право да закључи правни посао из нејавне исправе која се подноси на оверу, дужан је да на то упозори и да то упозорење назначи поред оверене исправе.

О одбијању јавног бележника да овери нејавну исправу, по жалби странке одлучује Комора.

Овера нејавне исправе састоји се из:

- 1) изјаве јавног бележника да садржина исправе одговара вољи странака и да су странке пред њим ставиле свој потпис или отисак прста у складу са одредбама овог закона о потписивању јавнобележничких исправа;
- 2) својеручног потписа јавног бележника;
- 3) отиска печата и штамбиља јавног бележника;
- 4) уписа деловодног броја уписника, као и места и датума овере.

Нејавна исправа, оверена у складу са одредбама овог члана, има снагу јавне исправе.

Члан 182.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у *Службени гласник РС*, а примењује се од 1. септембра 2014., изузев одредаба чл. 15. и 16, чл. 25. до 30. и чл. 143. до 148. које се примењују од осмог дана од дана ступања на снагу овог закона.

ЗАКОН О ОВЕРАВАЊУ ПОТПИСА, РУКОПИСА И ПРЕПИСА

Закон је објављен у *Службени гласник РС*, бр. 93/2014 од 1. септембра 2014. год.

Престанак важења закона и других прописа

Члан 30.

Даном ступања на снагу овог закона престају да важе Закон о оверавању потписа, рукописа и преписа (*Службени гласник РС*, број 39/93), чл. 92. и 94. Закона о јавном бележничтву (*Службени гласник РС*, бр. 31/11, 85/12, 19/13 и 55/14 - др. закон) и Упутство о облику и начину вођења уписника и о начину оверавања потписа, рукописа и преписа (*Службени гласник РС*, број 74/93).

Ступање закона на снагу

Члан 31.

Овај закон ступа на снагу 1. септембра 2014. године.

ЗАКОН О ПРОМЕТУ НЕПОКРЕТНОСТИ

Закон је објављен у *Службени гласник РС*, бр. 93/2014 од 1. септембра 2014. год.

Члан 4.

Уговор о промету непокретности закључује се у облику јавнобележничког записа.

За састављање уговора о промету непокретности у облику јавнобележничког записа искључиво је надлежан јавни бележник на чијем се подручју налази непокретност која је предмет уговора.

Уговори који нису закључени на начин из ст. 1. и 2. овог члана, не производе правно дејство.

Ако јавни бележник, на основу извршеног увида у посебну евиденцију о уговорима о промету непокретности, утврди да су у суду већ оверени потписи на уговору о промету исте непокретности, односно да је код јавног бележника или у суду сачињен јавнобележнички запис о промету исте непокретности, а продавац је исто лице, дужан је да о томе упозори уговорнике и да то упозорење унесе у јавнобележнички запис, а ако се уговорници противе уношењу упозорења, јавни бележник одбија да сачини јавнобележнички запис.

Јавни бележник који је сачинио јавнобележнички запис о уговору о промету непокретности дужан је да оверен препис тог јавнобележничког

записа одмах достави суду који је надлежан за вођење посебне евиденције јавнобележничких записа о уговорима о промету непокретности.

Јавни бележник који је сачинио јавнобележнички запис о уговору о промету непокретности дужан је да оверен препис тог јавнобележничког записа достави органу надлежном за утврђивање и наплату јавних прихода, у року од десет дана од дана сачињавања.

Основни суд води посебну евиденцију јавнобележничких записа о уговорима о промету непокретности које се налазе на његовом подручју. Посебна евиденција садржи: податке о уговорницима, податке о непокретности и податке о јавнобележничком запису о уговору о промету непокретности. Право увида у посебну евиденцију имају јавни бележници са подручја основног суда који води посебну евиденцију.

Пропис којим се ближе уређује вођење посебне евиденције из става 7. овог члана доноси министар надлежан за правосуђе.

Ако јавни бележник, на основу извршеног увида у регистар непокретности или на други начин, утврди да је предмет уговора о промету непокретности објекат или посебан део зграде за који није издата употребна дозвола или у погледу кога је у току поступак легализације, дужан је да о томе упозори уговорнике и да то упозорење унесе у јавнобележнички запис, а ако се уговорници противе уношењу упозорења, јавни бележник одбија да сачини јавнобележнички запис.

Члан 18.

Овај закон ступа на снагу 1. септембра 2014. године.

Уређивачки одбор *Гласника* моли сараднике да текстове за објављивање достављају уз уважавање следећих сугестија:

- примерак рада доставити одштампан и потписан;
- по могућности, доставити рад и електронском поштом (*panonija@eunet.rs*) или на дискети;
- фусноте писати у дну одговарајуће странице;
- у библиографским подацима за књиге уз уобичајене податке обавезно навести и издавача;
- уз чланке доставити резиме и кључне речи;
- пожељно је доставити и превод резимеа на енглески, немачки или француски језик.

ГЛАСНИК
АДВОКАТСКЕ КОМОРЕ ВОЈВОДИНЕ
Ванредни број

Издази 12 пута годишње
у месечним свескама.

Оснивач, власник и издавач: Адвокатска комора Војводине.
Годишња претплата: за земљу 10.000,00 дин.,
за иностранство 110 евра.
(Текући рачун број 340-1482-43 са назнаком „за Гласник“)

Овај број је закључен 10. октобра 2014. године.

Тираж: 2.000 примерака

Према мишљењу Секретаријата за информације
Републике Србије бр. 413-01-412/91-01
од 11. априла 1991. године на ову публикацију плаћа се
основни порез на промет по Тарифном броју 8. став 1. тачка 1.
алинеја 10. Тарифе основног пореза на промет.

Компјутерски слог: *Тајјана Божић*, Нови Сад

Штампа: OFFSET PRINT, Нови Сад
2014.